

▲ KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır. Heydər Əliyev

DIPLOMAT

№ 46 (606) 08-14 dekabr, Çileyə pəş, sal. il 2024
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Həjaye:

HEYDƏR ƏLİYEV 21 ANIM GÜNÜ XÜSUSİ BURAXILIŞ

12 DEKABR ÜMUMMİLLİ LİDER, BÖYÜK HEYDƏR ƏLİYEVİN ANIM GÜNÜDÜR

Səh. 2
Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Fəxri xiyabanda ulu öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət ediblər

Səh. 3
ULU ÖNDƏR HƏR ZAMAN BİZİMLƏDİR

Dünya ümummilli lider Heydər Əliyev haqqında Səh. 4

Müstəqil Azərbaycan ulu öndər Heydər Əliyevin möhkəm təməl üzərində ucaldığı əzəmətli abidədir Səh. 13

AZƏRBAYCANIN XİLASKARI Səh. 12

Səh. 10

Səh. 11

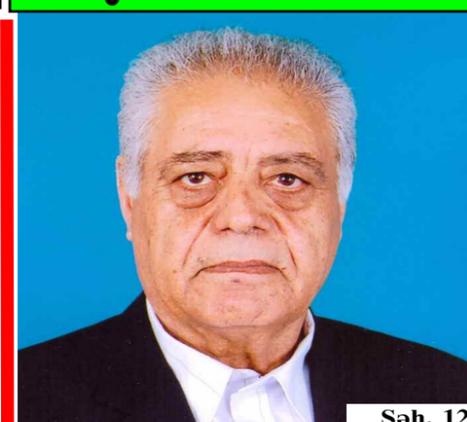
Ulu Öndərimiz bütün həyatını Azərbaycan xalqının inkişafına, Azərbaycan dövlətinin qüdrətlənməsinə sərf edib

SABİTLİYİN YARADICISI
- HEYDƏR ƏLİYEV

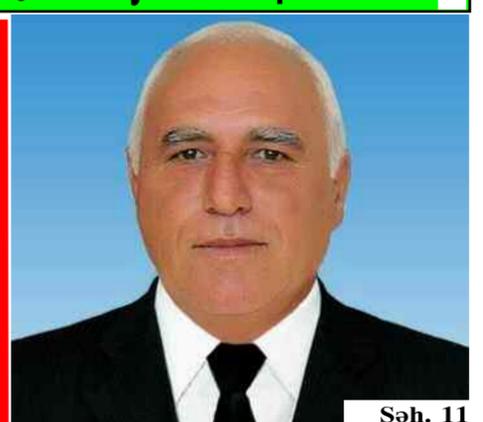
GÜLLƏ ATMADAN HAKİMİYYƏTƏ GƏLƏN DÜNYA SİYASƏTÇİSİ Səh. 6-7

XALQIMIZIN ÜMUMMİLLİ LİDERİ HEYDƏR ƏLİYEV DÖVLƏTİMİZİN MÜSTƏQİLLİYİNİ ƏBƏDİLƏŞDİRDİ Səh. 4

KQB generalı Titkov: "Qorbaçov Əliyevdən qorxurdu" Səh. 15

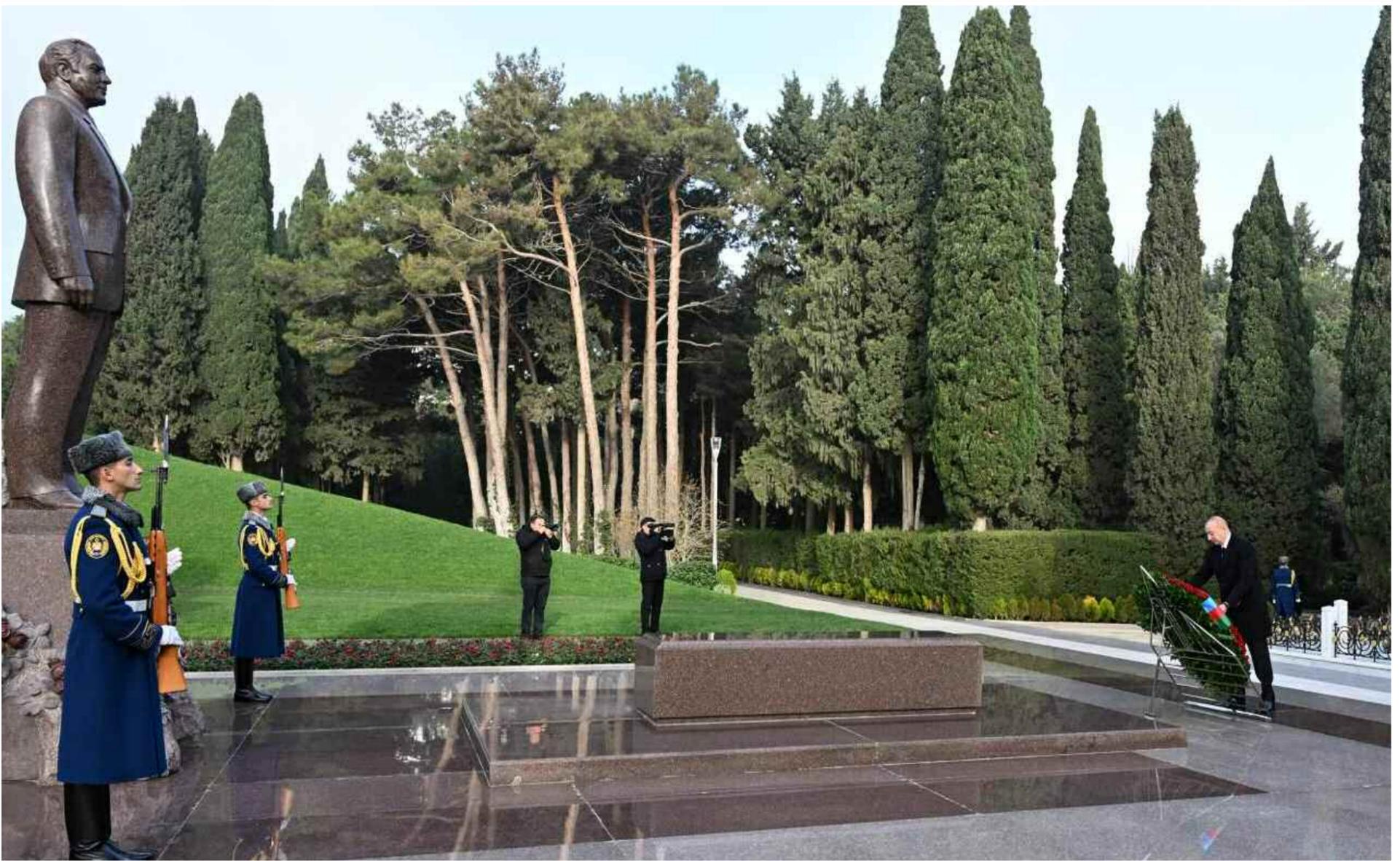

Səh. 12

Səh. 11

GÖZƏLDİ EL ATASI

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ümummilli Lider Heydər Əliyevin məzarını ziyarət ediblər

Müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, dünyaşöhrətli siyasi xadim, xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin vəfatından 21 il ötür.

Dekabrın 12-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Fəxri xiyabana gələrək xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin məzarını ziyarət ediblər.

Prezident İlham Əliyev Ulu Öndərin məzarı önünə əkilmiş qoydu.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildi.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ulu Öndərin ömür-gün yoldaşı, görkəmli ofal-

moloq-alım, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da xatirəsini ehtiramla andılar, məzarı üzərinə gül dəstələri qoydular.

Tanınmış dövlət xadimi Əziz Əliyevin və professor Tamerlan Əliyevin də xatirələri yad edildi, məzarları üstünə gül dəstələri düzüldü.

Azərbaycanın çağdaş tarixində silinməz iz qoymuş Ulu Öndər Heydər Əliyev dahi şəxsiyyətlərdən biridir. Müstəqilliyimizin möhkəmləndirilməsi, milli şüurun inkişafı, iqtisadiyyatın tərəqqisi və ordu quruculuğu Ulu Öndərin hakimiyyətdə olduğu dövrün əsas nailiyyətləridir. Ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində xalqın tələbi ilə yenidən hakimiyyətə qayıdan Ümummilli Lider tərəfindən

dövlətçiliyin əsasları qoyuldu və genişmiqyaslı islahatlara start verildi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycana bəxş etdiklərini tarix boyunca ondan əvvəl heç kim bacarmayıb.

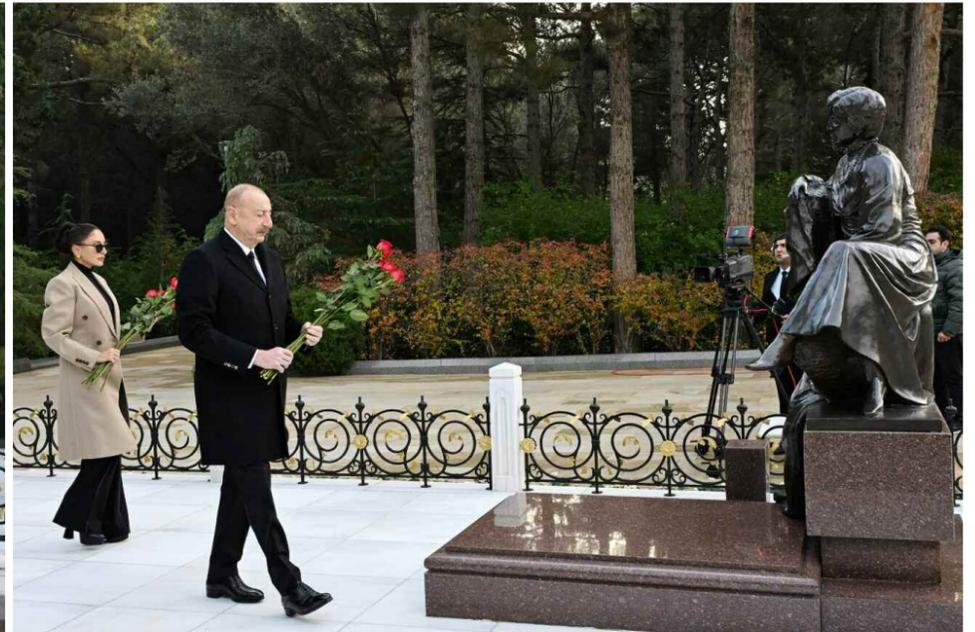
Xalqımız Dahi Şəxsiyyətin xilaskarlıq və quruculuq missiyasını unutmur və heç vaxt unutmayacaq. İyirminci əsrin 90-cı illərində çox çətin dönmə yaşamış Azərbaycan xalqı qurtuluşuna, bugünkü tərəqqisinə görə özünü Heydər Əliyevə borclu hesab edir. Hər il dekabrın 12-də və mayın 10-da Fəxri xiyabanda yaşanan izdiham Ulu Öndərin xatirəsinə böyük hörmətin əlamətidir. Xalqımız Heydər Əliyevin azərbaycançılıq ideologiyasına sadıqdır.

Ümummilli Lider Heydər

Əliyevin ən böyük arzusu Qarabağın düşmən tapdağından azad edilməsi, Azərbaycanı bütöv görmək idi. Dahi şəxsiyyətin bu arzusunu və vəsiyyətini onun layiqli davamçısı, Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrimizin Müzəffər Ali Baş Komandanı, qüdrətli sərkərdə İlham Əliyev reallığa çevirdi, ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi hərbi-siyasi yolla bərpa olundu. İndi üçrəngli Dövlət Bayrağımız bütöv Azərbaycanın hər bir guşəsində qürurla dalğalanır. İşğaldan azad edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzur hazırda yenidən qurulur, ərazilər minalardan təmizlənir, sürətlə genişmiqyaslı bərpa və yenidənqurma işləri aparılır.

Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev cismən aramızda olmasa da, onun parlaq ideyaları Azərbaycanın inkişaf yolunu işıqlandırır. Ulu Öndərin müəyyənləşdirdiyi inkişaf yolu əzmlə davam etdirilir və ölkəmizi inamla irəli aparır. Bu gün vətənimizin milli maraqlarını qətiyyətlə müdafiə edən Prezident İlham Əliyev uzaqqörən və titanik fəaliyyəti ilə Azərbaycanı dünya miqyasında, o cümlədən Türk dünyasında və bölgədə qüdrətli dövlətə, söz və nüfuz sahibinə, etibarlı tərəfdaşa çevirib.

Əminliklə söyləmək olar ki, Azərbaycan var olduqca Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyaları yaşayacaq və daha da inkişaf etdiriləcək.

HEYDƏR ƏLİYEV 21 ANIM GÜNÜ XÜSUSİ BURAXILIŞ

ULU ÖNDƏR HƏR ZAMAN BİZİMLƏDİR

Nə qədər ki, müstəqil Azərbaycan dövləti var, Azərbaycan xalqı var, Ümummilli lider, Ulu Öndər Böyük Heydər Əliyev də ürəklərdə yaşayacaqdır!

Unudulmaz xatirələr

Hər bir insan arzu edər ki, dahi, möhtərəm və mötəbər dövlət rəhbərləri ilə görüşsün. Belə fürsətlərdən biri də mənə qismət oldu. Və mənə dünya siyasətçilərinin öndərləri sırasında olan Ümummilli Lider, Böyük Öndər, müdrik insan, dövlət rəhbəri Heydər Əliyev cənabları ilə görüşmək nəşib oldu. O gün mənim həyatımın ən xoş günlərindən biri idi. O günü mən hər zaman xoş xatirələr kimi anıram və yeri düşəndə o görüş barədə dostlara fəxrlə danışırım.

-1992-ci ilin dekabr ayı idi. Hər yerdə hərə-mərclik hökm sürürdü. Cəbhədə itaətsizlik, özbaşınalıq yaranmış, günü-gündən torpaqlarımız əldən gedir, şəhidlərimizin sayı artırdı. Azərbaycan yas içində idi. Ölkəmizin hər yerində yasxanalar qurulmuşdu. Hər gün cəbhədən xoşagəlməz xəbərlər gəlirdi. Heç kim heç kimin ərizəsini oxumaq istəmirdi. Demək olar ki, ölkə idarə olunmurdu. O zaman faşist Səddam Hüseyin zülmündən qaçıb Araz çayını keçərək Naxçıvana pənah gətirən və hakimiyyətdə olan sərişdəsiz cəbhəçilərin əlinə düşən bir qrup kürd və türkman qaçqınlarının həbs olunduğunu eşitdim, hansı ki, əksəriyyəti qadın-uşaq, yaşları yetmiş haqlanmış qocalar və ona qədər orta yaşlı kişilər idilər. Hətta həmin günlərdə bir qadın iki qız övladı dünyaya gətirmişdi, birinin adını Azərbaycan, digərinin adını isə Kürdüstan qoymuşdular. O vaxtki səbatsız dövlət rəhbərlərinin ucbatından, Naxçıvan sərhədçiləri onları saxlamış və 6 aya qədər həbs etmişdilər. Havaların çox soyuq olmasına baxmayaraq, biz Naxçıvan MR-na getdik. Ora gecə saatlarında çatdıq, məsələ ilə bağlı Milli Məclisin sədri Heydər Əliyev cənablarına müraciət etdik, onunla görüşmək istədiyimizi bildirdik. Vasif Talibov cənabları, Heydər Əliyev cənablarının bizi qəbul edəcəyini bildirdi. Gecə saat 24.00 idi. Qarabağ məsələsi barədə kiminləsə telefonla söhbət edirdi. Qapı yarıaçıq olduğundan hərdən qulağımıza Qarabağla bağlı sözlər

çatırdı. Bizi içəri dəvət etdilər. Naxçıvan Kürd Mədəniyyət Mərkəzinin sədri Nizami Alıyevlə qapını döydük, içəri daxil olduq. Naxçıvanda heç bir yerdə elektrik işığı olmadığından otaqda neft lampası

yanırdı, otaq yanqaranlıq idi, sol tərəfdə neft sobasının istisi hiss olunurdu. İş otağının baş tərəfində dəyirmi masa var idi. Heydər Əliyev cənabları, masanın arxasında əyləşmişdi. Biz içəriyə daxil olanda o, yerindən qalxıb bizə tərəf gəldi. Bizimlə bir-bir görüşüb xoşgəldiniz dedi və qolumuzdan tutaraq masaya tərəf apardı. Bizi oturtduqdan sonra, özü keçib kresloya əyləşdi. Üç saata qədər bizimlə çox sakit, səmimi söhbət etdi. Mavi gözlərində müdriklik, sonsuz mərhəmət görünürdü. Bizi diqqətlə dinlədi, işimizlə bağlı məlumat alandan sonra, tapşırıqlar verdi və dedi: "Qaçqınlarla görüşün, əgər onlar bu qışı Naxçıvanda qalmaq istəyirlərsə, biz onları kəndlərdə yerləşdirə bilərik, qaçqınlarla görüşdən sonra vaxt tapıb mənim yanıma gələrsiniz". Sonra Bəylər müəllimə tapşırıq verdi ki, gecdi, maşın olmaz, qonaqları aparın. Biz nə qədər təkid etsək də o, razı olmadı. O, böyük insanın hər işə belə diqqətlə yanaşması məni valeh etdi. Özözümə düşünürdüm; görsən onda işə belə maraq, həvəs hardandır. "Heç bir dövlət məmuru gecənin bu vaxtına qədər qalib işləməz." Səhəri günü bizi Naxçıvan MTN-nə dəvət etdilər. Axşam saat səkkizə

qədər bizi sorğuladılar. MTN-nin əməkdaşları günorta yeməyinə getsələr də biz yeməksiz qaldıq. Axşam saat səkkizdə MTN-nin iki əməkdaşı ilə birlikdə qaçqınların saxlandığı hərbi hissəyə getdik.

Hərbi hissənin həyəti işıq olmadığından zil qaranlıq idi. Bir azdan dar dəhlizə keçdik. Dəhliz qaranlıq olsa da dəhlizin sonunda zəif lampa işığı görünürdü. Geniş bir otağa keçdik, bizi Şahmurad, Şahmərđan və bizi dindirən MTN-nin əməkdaşlarından biri və tanımadığım daha bir neçə mülki geyimli adamlar qarşıladı. Yenə sorğu suallar başladı, sonda o qərara gəldilər ki, qaçqınlarla kürd dilində danışmayaq. Aralarında olan türkmanlar kürd dilini də bilirdilər, onların vasitəsi ilə öyrəndik ki, onlar tranzit bir ölkə kimi Azərbaycandan Rusiyaya, oradan da Avropaya getmək istəyirlər. Qaçqınların istəklərini öyrəndikdən sonra "qonaqlı" otağa gəldik və qaçqınların istəklərini onlara bildirdik. MTN-nin əməkdaşlarından biri mənə tapşırıq verdi ki, Bakıya qayıdanda nazirliyə gedim. Səhəri günü, qaçqınların problemləri ilə bağlı, Ulu Öndər-Böyük Heydər Əliyev cənablarına məlumat vermək üçün yenidən onunla görüşməyə getdik, işin bütün incəlikləri ilə maraqlandı, soruşdu və bizə dedi: "Siz gedin, mən münasib yoldaşlara tapşırıram, onları azadlığa buraxıb, yola salarlar". Səhəri qaçqınlar heqiqətən hissəhissə Bakıya göndəril-

dilər və oradan da Moskvaya yola salındılar. O, ölməz insanla görüşdüyüm üçün özümü xoşbəxt sayıram. Yuxarıda qeyd etdiyim kimi o dövrlərdə Azərbaycanda böyük hərə-mərcliklər baş alıb gedirdi. Bunu gören xalq, xalqımızın dahi oğlu, əzəli və əbədi Milli Liderimiz Heydər Əliyev cənablarını Bakıya dəvət etdi. Heydər Əliyev yenidən hakimiyyətə gəldi və tariximizi, dinimizi, dilimizi, mədəniyyətimizi, parçalanmaq üzrə olan Vətənimizi bizə qaytardı. O, Azərbaycan xalqını, Azərbaycan dövlətini məhv olmaqdan, dünya xəritəsindən silinməkdən birdəfəlik xilas etdi. Ölkəmizdə yaşayan milli azlıqlar Heydər Əliyevi, onun apardığı dünyəvi siyasətini böyük məhəbbətlə sevirilər və dəstəkləyirlər. Bu sevgi, bu məhəbbət xalqımızın ürəyində əbədi qalacaq. Çünki xalqımız və ölkəmiz üçün tale yüklü anlarda düşmənlərimiz etnik azlıq amilindən istifadə etmək istəyirdilər. Azərbaycan xalqının ayrılmaz hissəsi olan azsaylı xalqları fəlakət qarşısında idilər. Məhz Heydər Əliyev onları bu fəlakətdən xilas etdi. Xalqımız onun xidmətlərini heç vaxt unutmayacaq, daim Heydər Əliyevin siyasətini dəstəkləyib və dəstəkləyəcək. Biz Heydər Əliyevin ideyalarının həyata keçməsi üçün ömrümüzün sonuna kimi çalışacağıq və onun ideyalarını yaşatmaq üçün möhtərəm prezidentimiz İlham Heydər oğlu Əliyev cənablarına möhkəm dəstək olacağıq. O, ölümü ilə xalqlarımızı birləşdirdi və onun məzarı millətimizin ziyarətəgahına çevrildi. Bu gün Ulu Öndərimizin anım günündə minlərlə insan axını onun məzarını ziyarət etmək üçün səhər çağından əllərində gül-çiçək güllü-güllüstana dönmüş Fəxri Xiyabana axın edir, Milli Liderimizi anırlar. "Günəşdən nur doğar", deyiblər. Doğrudan da bu gün xalqımız Heydər Əliyevdən doğan nurun, İlham Heydər oğlu Əliyevin ətrafında birləşərək Öndərimizdən miras qalan Vətənimiz Azərbaycanı inamlı addımlarla qabaqcıl ölkələr sırasına aparırlar. O, hər zaman, hər an bizimlədir, çünki onun xalqımıza bəxş etdiyi tükənməz sərvətlər hər yerdədir. Xalqımızı azadlığa çıxaran, ona xoşbəxt gələcək bəxş edən, Ümummilli liderimizə Uca Tanrıdan rəhmət diləyirik.

Tahir Süleyman

Dünya ümummillə lider Heydər Əliyev haqqında

Heydər Əliyev Cənubi Qafqazda uzun müddət ərzində ən əsas şəxsiyyət olmuşdur. Bu günlərdə Amerika Birləşmiş Ştatları və Azərbaycanın bəhrələndiyi dostluq əlaqələrinin qurulmasında və Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunmasında onun şəxsi səyləri həyati əhəmiyyət daşıyıb. Məhz onun rəhbərliyi altında Amerika Birləşmiş Ştatları və Azərbaycan, Əfqanıstan və İraqdakı əməliyyatlar da daxil olmaqla, terrorizmə qarşı mübarizədə tərəfdaş olmuşlar. Dağlıq Qarabağ faciəsinin sülh danışıqları vasitəsilə ədalətli və uzunmüddətli həllinə nail olmaq sahəsində onun nümayiş etdirdiyi qətiyyət regionda sülh və sabitliyin saxlanması üçün mühüm əhəmiyyət kəsb etmişdir. Eyni zamanda, onun mövqeyi və göstərdiyi səylər Azərbaycanın iqtisadi inkişafını möhkəmləndirən böyük həcmli xarici sərmayələrin cəlb olunmasında əsas rol oynamışdır. Bu nailiyyətlər milyonlarla azərbaycanlının həyatını yaxşılaşdırmış və Azərbaycanın iyirmi birinci əsrə müasir dövlət kimi daxil olmasına imkan yaratmışdır.

Corc BUŞ, Amerika Birləşmiş Ştatlarının prezidenti.

Bütün dünyada layiqli hörmət və böyük nüfuz qazanmış görkəmli dövlət xadimi həyatdan getmişdir. Uzun illər ərzində Heydər Əlirza oğlu Əliyevin səmərəli fəaliyyəti xalqlarımızın ümumi tarixi ilə bilavasitə bağlı olmuşdur. O, Rusiya və Azərbaycanın strateji tərəfdaşlığının təməlini qoymuş, dostluğumuzun və qarşılıqlı anlaşmamızın möhkəmlənməsinə böyük şəxsi töhfə ver-

mişdir.

Onun vəfatı Müstəqil Dövlətlər Birliyi, bütün beynəlxalq birlik üçün əvəzsiz itkidir.

Vladimir PUTİN, Rusiya Federasiyasının prezidenti.

Bu qeyri-adi şəxsiyyət Azərbaycanı çiçəklənmə yoluna gətirib çıxarmışdır. Müxtəlif görüşlərimiz zamanı, xüsusilə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ətrafında müzakirələr apararkən, münaqişənin sülh yolu ilə həllində onun cəsəətini, müdrikiyini və qətiyyətini yüksək qiymətləndirdim.

Jak ŞİRAK, Fransa Respublikasının prezidenti.

Heydər Əliyev Azərbaycanın böyük lideri idi. O, böhranlar dövründə öz ölkəsinə sabitlik gətirdi. Azərbaycan xalqı onun qoyduğu irs ilə fəxr edə bilər.

Onun Prezident kimi fəaliyyəti dövründə ölkələrimiz arasında münasibətlərdə tərəqqi yarandı və Azərbaycan Avropa ilə əlaqələrini daha da yaxınlaşdırdı. Onun 1998-ci ilin iyulunda Britaniyaya uğurlu səfəri, xüsusilə də, Dauning küçəsi 10 ünvanında yerləşən iqtisadi sahədə bizim görüşümüz yaxşı yadımdadır. O, Azərbaycanla Birləşmiş Krallıq arasında hazırda mövcud olan güclü əlaqələrin təməlini qoydu. Fəxr edirik ki, Britaniya şirkətləri tərəfindən qoyulan böyük sərmayələr vasitəsilə Birləşmiş Krallıq Azərbaycanın gələcək tərəqqisinə töhfələr verir.

Toni BLEYER, Böyük Britaniyanın Baş naziri.

Heydər Əlirza oğlu Azərbaycan Respublikası üçün, MDB-nin inkişafı üçün, Qazaxıstan və Azərbaycan xalqlarının çoxəsrlik

dostluğunun möhkəmlənməsi üçün çox işlər görmüşdür.

Nursultan NAZARBAYEV, Qazaxıstan Respublikasının prezidenti.

Heydər Əliyevin simasında Azərbaycan Respublikası uzun illər ərzində ölkənin bütün həyatına dərin və nüfuz etmiş və Azərbaycanın tarixində əbədi yer tutmuş böyük dövlət xadimini itirmişdir. Onun adı ölkənin müstəqilliyinin bərqərar olmasında qazandığı tarixi nailiyyətlərlə daim bağlı olacaqdır.

Gerhard ŞRÖDER, Almaniya Federativ Respublikasının federal kansleri.

Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə müstəqil Azərbaycan Respublikası son illər dünya birliyində layiqli yer tutmuşdur. Azərbaycanda hüquqi dövlət quruculuğu, iqtisadi islahatların uğurla həyata keçirilməsi sahəsində görülən işləri diqqətlə izləyir və onları dəstəkləyirəm.

II İohan Pavel, Roma papası.

Heydər Əliyev XX əsrin görkəmli liderlərindən biri kimi müasir demokratik Avrasiyanın yeni tarixinin bugünkü qurucularındandır.

Cingiz Aytmatov, Qırğızıstan xalq yazıçısı.

Heydər Əliyev böyük şəxsiyyətdir. O, mənim dostum, qardaşımdır. Onun yeri həmişə ürəyimin başındadır.

Butros-Butros Qali, BMT-nin sabiq Baş katibi.

Ümummillə lider Heydər Əliyevin əziz xatirəsi qəlbimizdə əbədi yaşayacaqdır

12 dekabr 2003-cü il tarixi xalqımız tərəfindən unudulmaz Ulu öndər Heydər Əliyevin anım günü kimi hər il ehtiramla yad olunur.

Ulu Öndər Heydər Əliyev 1923-cü il mayın 10-da Azərbaycan Respublikasının Naxçıvan şəhərində anadan olmuşdur.

1939-cu ildə Naxçıvan Pedaqoji Texnikumunu bitirdikdən sonra Azərbaycan Sənaye İnstitutunun (indiki Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti) memarlıq fakültəsinə daxil olmuş, lakin ikinci Dünya müharibəsinin başlanması təhsilini başa çatdırmağa imkan verməmişdir.

Ulu öndər Heydər Əliyev 1941-1944-cü illərdə əvvəlcə Naxçıvan Muxtar Respublikası Xalq Daxili İşlər Komissarlığında arxiv şöbəsinin məxfi hissəsinin müdiri, sonra isə Naxçıvan MSSR Xalq Komissarları Sovetində ümumi şöbənin müdiri vəzifələrində işləmişdir.

1944-cü ilin may ayında Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsi tərəfindən dövlət təhlükəsizliyi orqanlarında işə göndərilən ulu öndər

Heydər Əliyev 1949-1950-ci illərdə SSRİ Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsinin Leninqraddakı (indiki Sankt-Peterburq) Rəhbər Kadrların Hazırlığı Məktəbində təhsil aldıqdan sonra 1950-ci ildə Azərbaycan SSR Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsində bölmə rəisi təyin edilmişdir.

1957-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki Bakı Dövlət Universiteti) Tarix fakültəsinə bitirən ulu öndər Heydər Əliyev 1958-ci ildə Azərbaycan SSR Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsinin əks-kəşfiyyat şöbəsinin rəisi, 1964-cü ildə DTK-nın sədr müavini təyin edilmişdir.

1966-cı ildə Moskvada DTK-nın F.E.Djerzinski adına Ali Məktəbinin rəhbər heyətinin təkmilləşdirilməsi kurslarını müvəffəqiyyətlə bitirən Heydər Əliyev 1967-ci ildə Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti yanında Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsinin sədri vəzifəsinə təyin edilmiş və həmin ildə də ona general-mayor rütbəsi verilmişdir.

Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin 1969-cu il iyulun 14-də keçirilmiş plenumunda

o, Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi seçilən Heydər Əliyev 22 il Azərbaycan SSR Ali Sovetinin və SSRİ Ali Sovetinin deputatı olmuşdur. 1974-1979-cu illərdə isə SSRİ Ali Soveti İttifaq Sovetinin sədr müavini vəzifəsində, 1982-ci ilin dekabrında isə Siyasi Büronun üzvü seçilən Heydər Əliyev SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini vəzifəsinə təyin edilmişdir.

Heydər Əliyev 1987-ci ilin oktyabrında Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsi Siyasi Bürosunun və şəxsən baş katib Mixail Qorbaçovun yeritdiyi siyasi xəttə etiraz olaraq tutduğu vəzifələrdən istefa vermişdir.

1990-cı ilin yanvar hadisələrindən sonra Bakıya qayıdan Heydər Əliyev Naxçıvana gedərək, 1991-ci il sentyabrın 3-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Sovetinin sədri seçilmiş və müvafiq qanunvericiliyə əsasən həm də Azərbaycan Respublikası Ali Soveti sədrinin müavini olmuşdur.

Ulu öndər Heydər Əliyev 1992-ci il noyabrın 21-də Yeni Azərbaycan Partiyasının Naxçıvanda keçirilmiş təsis konfransında partiyanın sədri seçilmişdir. 1993-cü ilin may-iyun aylarında ölkədə vətəndaş müharibəsi təhlükəsi yarandıqı zaman, Azərbaycan xalqı Heydər Əliyevin hakimiyyətə gətirilməsi tələbini irəli sürmüş və ölkənin o dövrdə rəhbərliyi onu Bakıya dəvət etməyə məcbur olmuşdur.

XALQIMIZIN ÜMUMMİLLİ LİDERİ HEYDƏR ƏLİYEV DÖVLƏTİMİZİN MÜSTƏQİLLİYİNİ ƏBƏDİLƏŞDİRDİ

28 may - Azərbaycanın tarixinə əbədi həkk olunmuş əlamətdar gündür.

Yüz illik müstəmləkə zülmünün acısını dadmış Azərbaycan xalqı 1917-ci il fevral burjuva-demokratik inqilabını digər məzlum xalqlar kimi və imperiyanın bütün demokratik qüvvələri ilə birlikdə, sevincle qarşıladı. 1918-ci il aprelin 9-da Zaqafqaziya Demokratik Federativ Respublikası öz müstəqilliyini elan etdi, bu da mürəkkəb siyasi vəziyyətdə bölgənin üç əsas millətinin iradəsinə ifadə etməyə qadir olmadı.

1918-ci il mayın 26-da gürcü nümayəndələrinin seymi tərək edib, müstəqil Gürcüstan Demokratik Respublikası elan etmələrindən sonra, tamamilə yeni siyasi vəziyyət yarandı. Həssas və mürəkkəb vəziyyəti dərinləndirən seymın Azərbaycan deputatları, mayın 27-də Azərbaycan Milli Şurasını yaratdılar. Şuranın Sədrliyinə Türk Demokratik Federalistlər Partiyasından - M.Ə.Rəsulzadə, müavinliyinə isə H.Ağayev seçildi.

"Qafqaz Sərdarının" Tiflisdəki sarayında toplanmış Milli Şuranın 28 may tarixli iclasında 24 səsle (2 nəfər əleyhinə) Azərbaycanın müstəqilliyi haqqında İstiqlal Bəyannaməsi elan edildi. 1920-ci il fevralın 11-i və 12-də Bakı Komitəsi bolşevik "Hümmət" və "Ədalət" təşkilatlarının I qurultayı oldu və Azərbaycan Kommunist (bolşevik) partiyası təşkil olundu. Yeni yaranmış kommunist partiyası fevralın 12-də Moskvaya bildirdi ki, o, Azərbaycanın müstəqilliyinin əleyhinədir. Bu zaman Azərbaycanın müstəqilliyi Stalin və Kirov tərəfindən tanınmaması ilə suveren Azərbaycanın dövlətinə qarşı silahlı müdaxiləyə hazırlıq özünün son mərhələsinə daxil oldu. Digər tərəfdən, Parlament və hökumətin öz daxilində parçalanması baş

ULU HEYDƏR OĞLUSAN
Azərbaycan adını yüksəklərə qaldıran,
Dövlətini qoruyan, millətinə yarıyan,
Bu firavan ölkəni caynaqlardan saldıran,
Hər kəsə ümid verən Tanrıımızdan sonrasın,
Millət üçün yaranan Ulu Heydər oğlusan.

Müstəqil ölkəmizi zirvələrə ucaltdı,
Xalqın üçün yaşadı, insanları yaratdı.
Millətini çox sevdi, xanları yaratdı,
Hər kəsin sevimlisi, şərəfli bir adın,
Xalqının baş tacısın, Ulu Heydər oğlusan.

Tariyel Cəlil

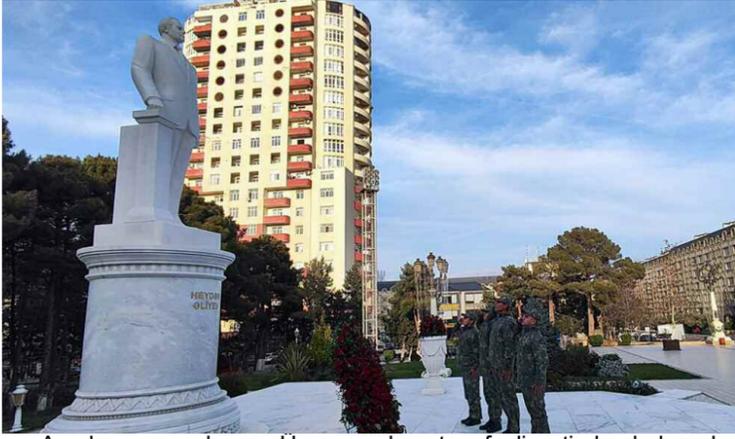
verdi. N.Yusifbəyovun başçılıq etdiyi kabinet işçiləri istefaya çıxdı. Bütün bunlar Azərbaycan Demokratik Respublikasının zəifləməsinə şərait yaratdı. 1920-ci il aprelin 26-dan 27-nə keçən gecə 72 minlik XI Qızıl ordu hissələri suveren Azərbaycanın ərazisinə daxil olaraq sürətlə Bakı üzərinə yeridi. Aprelin 27-də Azərbaycan Demokratik Respublikasının Parlamentinin son iclası oldu. Kəskin müzakirədən sonra yaranmış vəziyyəti qiymətləndirən Azərbaycan Parlamenti nahaq qan tökülməsinə yol verməmək üçün güzəştə getmək haqqında qərar çıxartdı. Lakin, bu şərtlərə məhəl qoymadan XI qızıl Ordu 28 aprel tarixdə Bakını və Azərbaycanı işğal etdi. Nəticədə, 1920-ci il aprelin 28-də Azərbaycanda Azərbaycan K(b) P başda olmaqla, bolşevik hökuməti yarandı. 1920-ci ilin aprelindən Azərbaycan torpaqları qarət olunmağa başlandı, 48 min insan qırmızı terrorun qurbanı oldu. Nəhayət Azərbaycan xalqı öz müstəqilliyini 2-ci dəfə 1991-ci ilin sonunda yenidən əldə etdi. 1993-cü ilin iyun ayının 15-də hakimiyyətə qayıdan xalqımızın Ümummillə Lideri Heydər Əliyev Dövlətimizin Müstəqilliyini əbədləşdirdi. 28 may Respublika günü Azərbaycanın tarixi səhifəsinə yazıldı və hər il Dövlət bayramı olaraq Xalqımız tərəfindən qeyd olunur.

Keçilən bütün yolun əyrisi var, badi var,
Hamı eyni ölçülməz, yaxşısı var, yadı var,
Xalqımızın şərəfli, tükənməyən adı var,
Ürəklərdə yaşayan, Əliyevlər soyusan,
Tarixlərə yazılan, Ulu Heydər oğlusan.

Şair Cəlil diləyir, ürəkdə bir arzudur,
Allah səni qorusun, dünya boyu yaşa, dur.
Əvəzsiz bir lidersən, yenə yarat, yenə qur,
Azərbaycan xalqının, sevincinin dadısın,
Xoş günləri bəxş edən, Ulu Heydər oğlusan.

HEYDƏR ƏLİYEV 21 ANIM GÜNÜ XÜSUSİ BURAXILIŞ

Ulu Öndərin anım günü ilə əlaqədar silsilə tədbirlər keçirilib

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin vəfatının 21-ci ildönümü ilə əlaqədar dekabrın 12-də Azərbaycan Ordusunun qoşun növləri, birlik, birləşmə və hərbi hissələrində, Əlahiddə Ümumqoşun Ordu, eləcə də xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində silsilə tədbirlər keçirilib. Hərbi hissələrdə ictimai-siyasi hazırlıq dərsləri, dəyirmi masalar, konfranslar keçirilib, Ulu Öndərin adını daşıyan muzeylərə ekskursiyalar təşkil olunub, həmçinin dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin şərəfli

heyat və fəaliyyətindən bəhs edən sənədli filmlər nümayiş etdirilib.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, şəxsi heyət və ictimaiyyət nümayəndələrinin iştirak etdiyi tədbirlərdə Ulu Öndərin və respublikamızın müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda şəhid olan Vətən övladlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib, hərbi orkestrlərin müşayiəti ilə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib.

Keçirilən tədbirlərdə Ulu

Öndərin şərəfli ömür yolundan və ölkəmizin hərbi, siyasi, iqtisadi, sosial, mədəni və digər sahələri üzrə gördüyü işlərdən danışılıb, əvəzsiz xidmətləri minnətdarlıq hissi ilə yad edilib.

Qeyd olunub ki, Ümummilli Liderin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi illərdə onun zəngin dövlətçilik təcrübəsi və müdrikliyi sayəsində Azərbaycan sabit inkişaf yoluna qədəm qoyub, ordu quruculuğu prosesi qanuni əsaslarla həyata keçirilib.

Bu gün digər sahələrdə olduğu kimi, ordu quruculuğu sahəsində də Ulu Öndərin siyasi xəttinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyi bildirilib.

Çıxışlardan sonra Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin, Gəncə Qarnizonu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin yaradıcı kollektivləri tərəfindən ədəbi-bədii kompozisiyalar təqdim edilib.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anım günü qeyd olunub

Xəzər Rayon İcra Hakimiyyəti və Yeni Azərbaycan Partiyası Xəzər rayon təşkilatının birgə təşkilatçılığı ilə Ulu Öndər Heydər Əliyevin anım gününə həsr olunmuş dəyirmi masa keçirilib.

08 dekabr 2024-cü il tarixində Zirə Mədəniyyət Mərkəzi "EKO-PARK"-da keçirilən tədbirdə rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Elşən Salahov, YAP Xəzər rayon Təşkilatının sədri Namiq Əhmədov, Təhsil İşçiləri Azad Həmkarlar İttifaqının Xəzər rayon Komitəsinin sədri Həzərxan Əbilov, Xəzər Rayon Ziyalılar Cəmiyyətinin sədri, İctimai Şuranın üzvü, tarixçi alim Təvəkkül Səlimov, RİH başçısının müavini, RİH başçısı Aparatının şöbə müdirləri, rayonun idarə-təşkilat, təhsil, səhiyyə və mədəniyyət müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Öncə tədbir iştirakçıları Ümummilli Lider Heydər Əliyevin büstü önünə gül dəstələri düzərək əziz xatirəsini ehtiramla yad ediblər.

Tədbir Ümummilli Lider Heydər Əliyevin, eləcə də ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda mübarizədə canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin əziz xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə başlayıb.

İştirakçılar öncə Ümummilli Lider Heydər Əliyevə həsr olunmuş filmə baxıblar.

Tədbirdə çıxış edən Elşən Salahov Ümummilli Lider Heydər Əliyevin mənəli həyatı və misilsiz xidmətlərindən danışaraq, Azərbaycan xalqının və dövlətçilik fəaliyyətində müstəsna xidmətləri olan bir şəxsiyyət olduğunu

vurğulayıb. İstər sovet dövründə, istərsə də müstəqillik illərində

respublikaya rəhbərlik edərək ömrünü öz xalqına həsr edən Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqının qəlbində əbədi yaşayacağını qeyd edərək, Ulu Öndərin şah əsəri müasir müstəqil Azərbaycan dövləti və azərbaycançılıq məfkurəsi bu gün də möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin müdrik rəhbərliyi altında uğurla inkişaf etdirilir.

Şanlı zəfər yolundan söz açan E.Salahov diqqətə çatdırıb ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin ən böyük arzusu Qarabağın düşmən tapdağından azad edilərək, ərazi bütövlüyümüzün bərpası edilməsi olub. 2020-ci ildə Vətən müharibəsində bu şanlı zəfəri bizlərə bəxş edən cənab Ali Baş Komandan İlham Əliyev, müzəffər ordumuzun əsgər və zabıtları, hərbciləri, torpaqlarımızı canları bahasına azad edən şəhidlərimiz, sağlamlığını itirən qazilərimizin sayəsində bu arzunun çin olduğunu vurğulayıb. Qarabağın döyünən ürəyi sayılan, Azərbaycan xalqı üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən və rəmzi mənə

unikal hərbi əməliyyat kimi daxil olduğunu qeyd edib.

Tədbirdə çıxış edən YAP Xəzər rayon təşkilatının sədri Namiq Əhmədov, Təhsil İşçiləri Azad Həmkarlar İttifaqının Xəzər rayon Komitəsinin sədri Həzərxan Əbilov, 149 nömrəli tam orta məktəbin direktoru Rəhilə Baxşıyeva, 156 nömrəli tam orta məktəbin tarix müəllimi Mənzər Ağabəyova və rayon Ziyalılar Cəmiyyətinin sədri Təvəkkül Səlimov Ümummilli Lider Heydər Əliyevin öz xalqını zamanın mürəkkəb tarixsiyasi sınaqlarından uğurla çıxarmaqla onu müstəqilliyə qovuşduran qüdrətli şəxsiyyət olduğunu, Azərbaycan xalqının yeni əsrə və yeni minilliyə məhz Heydər Əliyev zəkasının işığında qədəm qoyduğunu qeyd ediblər. Vahid, bölünməz Azərbaycanın qorunması və möhkəmləndirilməsi xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olduğunu qeyd edərək, onun həyatı barədə danışdıqları və Ulu Öndərlə bağlı xatirələrini tədbir iştirakçıları ilə bölüşüblər.

Sabunçu rayonunda Ümummilli lider Heydər Əliyevin anım günü ilə əlaqədar ehsan süfrəsi açıldı

Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə Ümummilli lider Heydər Əliyevin anım günü ilə əlaqədar ehsan süfrəsi

açıldı. Mərasimdə Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Adil Vəliyev, YAP Sabunçu rayon təşkilatının sədri Araz Xudadanov, Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini, rayonun hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri, Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı aparatının əməkdaşları, Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının qəsəbə inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndələri, rayon bələdiyyə sədriləri, rayonda fəaliyyət göstərən xidmət, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət müəssisələrinin rəhbərləri, QHT üzvləri və rayon ictimaiyyətinin digər nümayəndələri iştirak edirdilər.

Mərasimdə çıxış edən Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Adil Vəliyev dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin dövlətçiliyimizin qorunması və möhkəmlənməsində, Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafında, eləcə də, hüquqi dövlət quruculuğu, təhsil, gənclər və idman sahələrində misilsiz xidmətlərindən söz açdı.

A.Vəliyev bildirdi ki, müstəqil dövlətimizin memarı və qurucusu, Azərbaycanın görkəmli siyasi və dövlət xadimi Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının qəlbində özünə elə bir abidə ucaltmışdır ki, onun xatirəsi daim ürəklərdə yaşayır. Qeyd olundu ki, Azərbaycan xalqının milli kimliyinin və özünəməxsusluğunun bariz təcəssümünə çevrilmiş mütərəqqi ənənələrin mükəmməl ideoloji konsepsiya halına gətirilməsi və konkret dövlət modelində reallaşdırılması məhz Ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. A.Vəliyev Heydər Əliyev siyasətinin bu gün ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini vurğuladı.

Daha sonra Bakıxanov qəsəbəsində yerləşən İmam Rza məscidinin imamı Əmirxan Tahirov tərəfindən Ulu öndərin əziz xatirəsinə dualar oxundu.

Gəncədə Ulu Öndər Heydər Əliyevin anım günü dərin ehtiramla yad edilib

12 Dekabr - müasir Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, xalqımızın və dövlətimizin müstəqilliyi, inkişafı naminə böyük xidmətlər göstərmiş Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anım günüdür. Bununla əlaqədar olaraq, Ulu Öndərin şəhərin Mərkəzi meydanındakı və Heydər Əliyev Mərkəzinin önündəki abidələri ziyarət olunub.

Belə ki, Gəncə şəhərində fəaliyyət göstərən hüquq-mühafizə orqanlarının, mədəniyyət, ali və orta təhsil müəssisələrinin, idarə və təşkilatların rəhbərləri kollektivləri ilə birlikdə, o cümlədən şəhid ailələri, müharibə iştirakçıları və şəhər sakinləri gün ərzində Ulu Öndərin abidəsini ziyarət edib, önünə tər çiçəklər düzüb, xatirəsinə dərin ehtiramlarını ifadə ediblər.

HEYDƏR ƏLİYEV 21 ANIM GÜNÜ XÜSUSİ BURAXILIŞ

GÜLLƏ ATMADAN HAKİMİYYƏTƏ GƏLƏN DÜNYA SİYASƏTÇİSİ

Dünyanın inqilab sistemi, siyasətçiləri Azərbaycan xalqının xilaskarı, Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev cənablarının inqilabından,

yüz ilə yaxın davam edən qardaş qırğına son qoyacaqdır.

Səddam kimi diktator qan tökərək hakimiyyətə gəldi, gedən günə qədər həmvətənləri-

hövzəsində olan şəhər, rayon və kəndlərimizin əhalisinin durumunu göz önünə götürmək kifayətdir.

Gəncəbasarın işğalı, Avropa qapılarının, Avropa bazarının üzümüzə bağlanması demək olardı. Biz məcburi yenə də keçmiş "ağamız" olan rus çinovniklərinin boyunduruğu artına yalvararaq, xahiş edərək keçməli idik.

Hələ mən Əlikram Hümmtovun "Talış-Muğan" Respublikasından, onun gələcəkdə İran İslam Respublikasına birləşməsindən, Sürət Hüseyinovun "xanlığından", şimaldan rusların ləzgilərin "Sabval" təşkilatının əli ilə Siyezənə qədər ərazi iddiasından, Balakən, Qax, Qəbələ kimi strateji bölgələrə göz tikənlərdən danışmıram.

Dünya dövlətlərinin rəhbərləri humanistliyi, uzaqgörənliyi, əfv etməyi, bağışlamağı Azərbaycanın cavan prezidenti İlham Əliyev cənablarından öyrənməlidirlər. İlham Əliyev cənabları neçə-neçə ömürlük həbsə məhkum olunmuş insanları əfv etdi, ümitsiz ailələri sevindirdi və Azərbaycandakı münaqişə ocaqlarını uzaqgörən siyasəti ilə aradan götürdü. İlham Əliyev cənablarının humanist siyasəti Türkiyə, İran, Suriya kim ölkələrin dövlət rəhbərlərinə örnək olmalıdır.

Hörmətli prezidentimiz, İlham Əliyev cənablarının operativ təşkilatçılığı sayəsində "Bakı-Tibilisi-Ceyhan" neft kəməri, Bakı-Ərzurum qaz kəməri vaxtında səmərəli çəkilməsi sayəsində, yüzlərlə ölkələri Azərbaycana bağladı. Bu inkişafa görə, indi dünya dövlətləri istəsələr də, istəməsələr də bizi dəstəkləməkdədirlər.

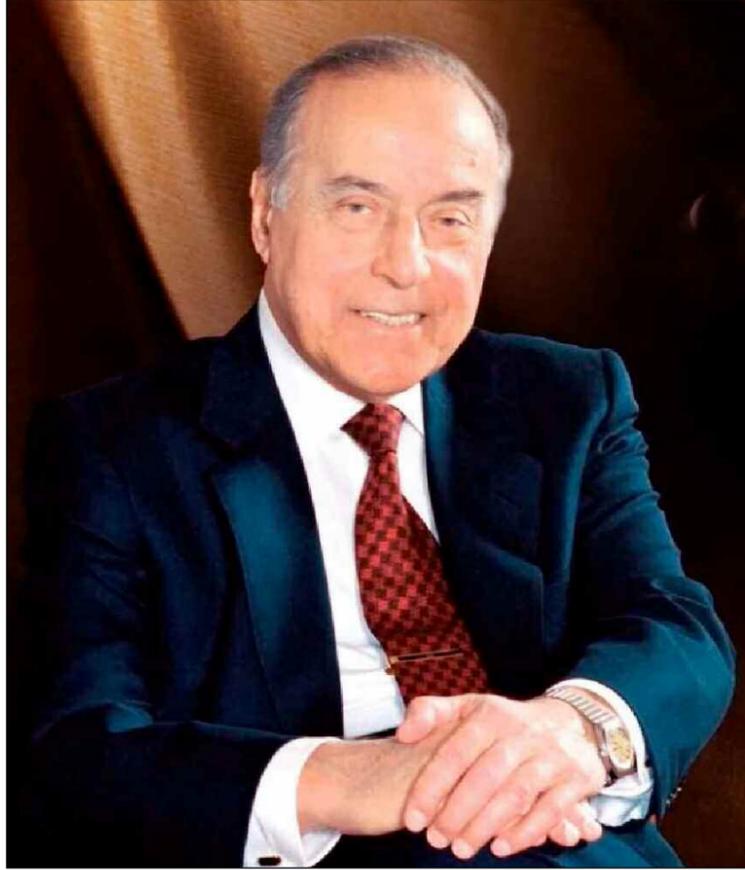
Xəyalım məni o illərə apardı, Ulu Öndərlə olan görüşüm yada düşdü.....

1992-ci ilin dekabr ayı idi. Hər yerdə hərc-mərclik hökm sürürdü. Cəbhədə itaətsizlik, özbaşınalıq yaranmış, günü-gündən torpaqlarımız əldən gedir, şəhidlərimizin sayı artırdı. Azərbaycan yas içində idi. Ölkəmizin hər yerində yasıxanalar qurulmuşdu. Hər gün cəbhədən xoşagəlməz xəbərlər gəlirdi. Heç kim, heç kimin ərizəsini oxumaq istəmiridi. Demək olar ki, ölkə idarə olunmaz xaosa çevrilmişdi.

Yuxarıda qeyd etdiyim kimi, o dövrlərdə Azərbaycanda böyük hərc-mərcliklər nəticəsində vətəndaş müharibəsinin başlamasına zəmin yaranmışdı, qardaş qırğını başlamışdı. Bunu gören xalq, xalqımızın dahi oğlu, əzəli və əbədi milli liderimiz Heydər Əliyev cənablarını Bakıya dəvət etdi. Heydər Əliyev yenidən ha-

nın ayrılmaz hissəsi olan azsaylı xalqları fəlakət qarşısında idilər. Məhz vaxtında hakimiyyətə xalq tərəfindən gətirilən Heydər Əliyev cənabları onları bu fəlakətdən xilas etdi.

Üç saata qədər o müdrik insanla söhbət etdik. Olduqca sakit, səbr və təmkinlə bizi dinlədi. Müdrik, qayğılı, mavi okeanlar kimi sonsuz, dərin və mənalı gözləri ilə sanki insanların qəlbinə, düşüncəsinə oxuyurdu. Zaman keçdikcə, həqiqətən onun nə qədər uzaqgörən siyasətə malik olduğunu daha çox dərk etdim. O, Azərbaycanımızın inkişafı və dirçəldilməsi üçün bir çox müqavilələr və kontraktlar bağlayıb, dəyərli görüşlər keçirib. Bu müqavilələrlə o, Azərbaycanımızı dünya dövlətlərinə tanıtdı, dünya dövlətlərini Azərbaycana bağladı və dünya səhmdarlarını Azərbaycana sərmayə qoymağa sövq etdi. Azərbaycanımız üçün çox dəyərli olan bu müqavilələrdən biri də "Bakı-Tibilisi-Ceyhan" əsrin müqaviləsidir. Bu müqavilənin imzalanmasını düşünəndə, insana yalnız iqtisadi mənfəət və neft ixracatı gəlir. Lakin bu məsələ barədə dərinləndirəndə düşünəndə görürük ki, müdrik insan, xalqımızın ulu öndəri, Heydər Əliyev bu müqavilə ilə Azərbaycan, Gürcüstan, Qa-

böyük siyasətindən dərs almalı və örnək götürməlidirlər. Beləki, Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev güllə atmadan, xalqın xahişi və tələbi ilə hakimiyyətə gəldi, Azərbaycanı və Azərbaycanda yaşayan azsaylı xalqları böyük fəlakətdən xilas etdi.

Bəli Ümummilli lider, Böyük Heydər Əliyev mülki geyimdə təyyarədən düşdü və ilk işi qardaş qırğını baş verən Gəncəbasara getdi, silahsız, qorumasız. Qısa müddətdə ölkənin sabitliyini pozan bütün silahlı qüvvələrə elə siyasi gediş etdi ki, onlar silahları ilə birlikdə gəlib "torbaya" girdilər və bir də ayıldılar ki, cəzaçəkəmə məntəqələrindədirlər. Heç kimin təsəvvür etmədiyi qısa bir vaxtda atəşkəs elan etdi və respublikada sabitliyi yaratdı. Böyük humanistlik edərək, ömürlük həbsə məhkum edilən o silahlı dəstələrin rəhbərlərini azadlığa buraxaraq dedi: "Siz gedin ailələrinizi idarə edin, sizlər dövləti idarə etməyə qadir deyilsiniz".

Bəli bir güllə atmadan hakimiyyətə gəldi və yasıxanaları toyxanalarla əvəz etdi, Azərbaycanı dünyaya tanıtdı, indiki sabitlik, inkişaf göz qabağındadır.

Görürsünüz, Suriyada neçə illərdir qardaş qırğını gedir, Mustafa Kamalın Cümhuriyyətin yaranmasında edilən qətiyyətlər və yaranan gündən bu günə gədər qardaş qanı axıdılır. İnanıq ki, Türkiyənin indiki baş naziri Rəcəb Təyyib Ərdoğan cənabları, Heydər Əliyev siyasətindən dərs alaraq Türkiyədə

nin qanını tökdü və başına gələnlər hamıya məlumdur.

Belə diktatorların sayını artırmaq olar.

Lakin bunlardan fərqli olaraq, dünya siyasətçiləri öndərlərindən olan, Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev bir güllə atmadan hakimiyyətə gəldi və müdrik siyasəti nəticəsində Azərbaycanımızı inkişaf etmiş ölkələr sırasına çıxardı. Bəli, dünya siyasətçiləri, rəhbərləri Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev siyasətini öyrənib və bəhrələnməlidirlər.

Zaman keçdikcə, Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev siyasətinin dərinliyini daha aydın görmək olur. Təsəvvür edin, əgər Ulu Öndər, Heydər Əliyev hakimiyyətə vaxtında gəlməsəydi, atəşkəs müqaviləsi bağlanmasaydı, ermənilər Azərbaycan torpaqlarına olan təcavüzünü bir az da genişləndirərək, özlərinin dediyi kimi, Gəncəbasar da daxil olmaqla, Kürə qədər işğal edə bilsəydilər. Bir anlığa təsəvvür edin, Gəncəbasarın köçkünləri, erməniyə girov düşənləri, Gürcüstan, Rusiyaya qaçanları, malı-mülkü bir anın içində əlindən çıxaraq girov, qaçqın-köçkün halına düşən xalqın durumu necə ola bilərdi? Onsuz da problemlər içində yaşayan Borçalı mahalındakı soydaşlarımızın durumunu, Türkiyənin Azərbaycanla və türk dünyası ilə əlaqəsinin kəsildiyini düşünərək nəticəni ağla gətirmək kifayətdir. Ermənilərin əlinə düşəcək Mingəçevir su anbarının suyu buraxılıbsaydı, bir an başımıza gələcək faciələrin böyüklüyünü düşünmək lazımdır. Kür çayı

"Bakı-Tibilisi-Ceyhan" əsrin dünyəvi sülh müqaviləsi

Bizi bütün bu bələlərdən Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti qurtardı. Onun uzaqgörən siyasəti, həyata keçirdiyi dünyəvi layihələr, böyük dövlətlər, beynəlxalq birliklər, təşkilatlar tərəfindən dəstəkləndi, ölkədə siyasi sabitlik yarandı və dövlətimiz quruculuq yoluna qədəm qoydu. Son illər əhalinin, ölkəmizin rifahı yaxşılaşdı, yüzlərlə parklar salındı, yollar abadlaşdırıldı, əfsanəvi körpülər tikildi, yeni kəndlər, qəsəbələr inşa edildi.

kimiyyətə gəldi və tariximizi, dinimizi, dilimizi, mədəniyyətimizi, parçalanmaq üzrə olan Vətənimizi xilas etdi.

O, Azərbaycan xalqını, Azərbaycan dövlətini məhv olmaqdan, dünya xəritəsindən silinəkdən birdəfəlik xilas etdi. Ölkəmizdə yaşayan milli azlıqlar Heydər Əliyevi, onun apardığı dünyəvi siyasətini böyük məhəbbətlə sevirilər və dəstəkləyirlər. Bu sevgi, bu məhəbbət xalqımızın ürəyində əbədi qalacaq. Çünki xalqımız və ölkəmiz üçün taleyüklü anlarda, düşmənlərimiz etnik azlıq amilindən istifadə etmək istədilər. Azərbaycan xalqı-

zaxıstan, Türkmənistan, Türkiyə, Avropanın bir sıra dövlətlərini, eləcə də ABŞ-ni və bu ölkələrlə əlaqəsi, bağlılığı olan ölkələri biri-birinə bağlayıb və sazişsiz, müqaviləsiz bu ölkələr arasında sanki sülh müqaviləsi imzalayıb. Bu ölkələr bundan belə biri-birinin müdafiəsinə qalxmağa, bir-birinin sözünü deməyə, arxa durmağa, yardım etməyə məcburdurlar. Çünki Ulu Öndərin uzaqgörən siyasəti sayəsində bu ölkələr özləri də bilmədən biri-birinə bağlandı və özü də elə güclü qüvvə ilə bağlandı ki, bu bağlılığı heç bir qüvvə poza bilməz.

(davamı səh.9-da)

HEYDƏR ƏLİYEV 21 ANIM GÜNÜ XÜSUSİ BURAXILIŞ

GÜLLƏ ATMADAN HAKİMİYYƏTƏ GƏLƏN DÜNYA SİYASƏTÇİSİ

(Əvvəli səh. 8-də)

Hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənabları vaxtında "Bakı-Tbilisi-Ceyhan" neft kəmərinin inşasına başladı, onunla bərabər "Bakı-Qars" qaz kəmərinin bünövrəsini qoydu və həyata keçirdi. Azərbaycanımız üçün həyati əhəmiyyəti olan "Bakı-Axalkalaki-Qars" dəmir yolunun müqaviləsinə qol çəkdi və Gürcüstan, Türkiyə rəhbərləri ilə birlikdə, bu projektin təməlini qoydu və başa çatmaq üzrədir. Bu müqavilələr bir çox ölkələrə böyük həyati əhəmiyyət kəsb etsə də, hər zaman bizi və bizim kimi ölkələri "boyunduruq"da saxlayan Rusiya kimi hegemon ölkələrə sərfəli deyildi. Neçə illərdir ki, Qarabağ məsələsini meydana atan və həllinə əngəl olan Rusiya, günü-gündən qüdrətlənən, güclənən və Avropa birliyinə, NATO-ya yaxınlaşan Azərbaycanı və Gürcüstanı işğal etmək üçün yeni yollar axtardı və Qarabağ kimi, babaları Nikolayın dövründən yandırılan ocağın odu artırıldı. Gürcüstanın səbirsiz prezidenti Saakaşvilinin ucbatın-

şayan Rusiya, əsrlərdir həzm etdiyi Bakı neftinin Avropaya nəqlini sindirə bilmirdi. Ona görə də Gürcüstanı işğal etmək istədi ki, bəlkə Azərbaycan və Azərbaycan nefti onun ixtiyarına keçsin və Azərbaycan yenidən Rusiyanın boyunduruğuna girsin.

Lakin Rusiya hələ də başa düşmək istəmir ki, ölməz Ümummilli lider Böyük Heydər Əliyev cənabları Azərbaycan Respublikası, Azərbaycan xalqı üçün elə bir iqtisadi-siyasi yol qoyub gedib ki, bundan belə istəsələr də Azərbaysanı Rusiyanın əsarəti altına sala bilməyəcəklər. Necəki Rusiya Gürcüstanı işğal edə bilmədi və Gürcüstandan çıxarılarəkən Osetiyanı və Abxaziyanı işğal edərək, müstəqil dövlət elan etdi. Özü də düşünmədən başını bəlaya saldı.

Onda görəsən Rusiya yüz illərdir öz azadlıqları uğrunda mübarizə aparan çeçen xalqının və Çeçenistanın, Tataristanın, Başqırdstanın və digər muxtar vilayətlərin müstəqilliyini niyə vermir və niyə tanımır? .Deməli, inamla deyə bilərik ki, ölməz

ti, hörmətli İlham Əliyev zəkası sayəsində "Bakı-Tbilisi-Ceyhan" əsrin müqaviləsi Gürcüstanı işğal olmaqdan xilas etdi. Və bu müqavilə sayəsində Azərbaycanla Gürcüstan arasında birdəfəlik sabitliyin təməl daşının qoyulması deməkdir və Gürcüstan məsələsi

buna sübutdur. Bütün dünya ictimaiyyətinin gözü qarşısında Bakı-Tbilisi-Ceyhan" əsrin müqaviləsinə imza atmış ölkələr və bi-

si etdilər və işğalçı rus ordusunu Gürcüstandan çıxartdılar. Və Gürcüstanın NATO-ya üzv olması məsələsi sürətləndirildi. Bu məsələləri görən ermənilər də bu həqiqəti görür və Azərbaycanla olan konfliktin həlli yollarını axtarırlar. Artıq ermənilər də görür ki, Rusiya onları çıxılmaz bəlaya salıb və bu bəlanın həlli torpaqların qayıdışı və qonşuluqda sülh şəraitində yaşamaqdır. Ona görə də "Bakı-Tbilisi-Ceyhan" əsrin müqaviləsini, "Bakı-Tbilisi-Ceyhan" əsrin dünyəvi sülh müqaviləsi adlandırsaq daha düzgün olar.

Bəli, danılmaz faktdır ki, bu gün minlərlə müxtəlif dünya ölkələrinin şirkətləri, səhmdarları Azərbaycanda bünövrə salıb çalışırlar. Azərbaycanımız gündü-gündən qüdrətlənir, inkişaf edir, gözəl binalar ucaldılır, əvəzolunmaz yollar salınır, əfsanəvi körpülər qurulur, fabrik və zavodlar açılır. Ölkəmizin hansı guşəsinə gedirsən get gözəl parklar, istirahət zonaları, abad yollar görünür. Respublikamızın bütün şəhər, qəsəbə və kəndlərində yeni, gözəl göz oxşayan binalar tikilir, ucqar rayonlarımıza qaz və rahat yollar çəkilir. Küçələrimizdə,

timiz İlham Əliyev cənablarının bu siyasəti nəticəsində nəinki təkcə Azərbaycanda, eləcə də Qafqazda sülh və əmin-amanlıq bərpa olacaq və dünyanın qüdrətli ölkələri bizimlə dostluq və əməkdaşlıq etməyə çalışacaqlar.

Xalqımız Respublikamızda baş verən ictimai-siyasi hadisələri görür, dəyərləndirir və lazımcınca qiymətləndirir.

Həmişə məlumdur ki, hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənabları, istər ölkə daxilində, istərsə də dünya dövlətləri arasında, apardığı müdrik siyasəti nəticəsində dünya dövlətləri gündü-gündən qüdrətlənən Azərbaysanımızla, onun rəhbəri hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənabları ilə hesablaşırlar və ona hörmət və qayğı ilə yanaşırlar belə yanaşma xalqımız üçün, Respublikamız üçün fəxrdir.

Bəli, bu gün hörmətli Prezidentimiz İlham Əliyevin xoş sədələri Respublikamızın hər yerindən gəlir. Əyalətlərimizin inkişafı üçün, inamla demək olar ki, hər gün bir neçə parklar, yeni məktəb binaları, xəstəxanalar, idman kompleksləri, fabrik və zavodlar, müxtəlif elm ocaqlarının açılışını edir. Bu işlər inkar edilməz-

dir. Xalqın gözü tərəzidir deyiblər. Biz inanırıq ki, xalqımız ölməz Ulu Öndər Böyük Heydər Əliyev cənablarının siyasətini həyata keçirən, hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənablarına arxa olacaqlar.

İnamla demək olar ki, prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının indiki siyasəti nəticəsində Vətənimiz günü-gündən çiçəklənir, gözəlləşir və dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin ön sıralarında özünə yer tutub.

həyətlərimizdə, əyalətlərimizdə müxtəlif çeşidli və markalı rahat maşınlar göz oxşayır. Xalqımızın maddi durumu günü-gündən yaxşılaşır, əlil və qocaların, imtiyazlı vətəndaşlarımızın maaşları artır. Xalqımız firəvan həyat sürməyə başlayıb.

Biz inanırıq ki, xalqımız Ulu Öndərin xidmətlərini heç vaxt unutmayacaq, daim Heydər Əliyev siyasətini dəstəkləyəcək! Azərbaycan xalqı Böyük Heydər Əliyev ideyalarının həyata keçirilməsi naminə, ömrümüzün sonuna kimi çalışacağıq və onun ideyalarını yaşatmaq üçün, möhtərəm prezidentimiz, İlham Əliyev cənablarına yaxın dəstək olacağıq. Hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının indiki xarici və daxili siyasəti nəticəsində Vətənimiz günü-gündən çiçəklənir, gözəlləşir. Biz inanırıq ki, Vətənimiz Azərbaysan dün-

dan ocağa benzin töküldü. Nəticədə, Rusiya Gürcüstanı işğal etmək istədi. Böyük arzularla ya-

Ümummilli liderimiz Böyük Heydər Əliyev dühası və Azərbaycan Respublikasının preziden-

lavasitə bu projektə bağlı olan şirkətlər qalxdı, Rusiyaya beynəlxalq qanunlar çərçivəsində tə-

Hazırladı:

Tahir SÜLEYMAN

HEYDƏR ƏLİYEV 21 — ANIM GÜNÜ — XÜSUSİ BURAXILIŞ

ÖMRÜNÜ-GÜNÜNÜ XALQINA HƏSR EDƏN DAHİ İNSAN

1993-2003-cü illərdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti olmuş Heydər Əliyev oğlu Əliyev 1923-cü ildə Naxçıvanda anadan olub. 1939-cu ildə Pedoqoji texnikumu, 1957-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsini bitirib. 1941-1944-cü illərdə Naxçıvan MSSR-də SSRİ-nin Daxili Məsələlər Üzrə Milli Komissarlığında, 1944-cü ilin mayında isə Dövlət Təhlükəsizlik Orqanlarında çalışmağa başlayıb. 1964-cü ildə Heydər Əliyev Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti yanında Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin sədr müavini, 1967-ci ildən isə Komitənin sədri təyin edilib.

1969-cu ilin iyul ayından Heydər Əliyev Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin I katibi seçilib.

1982-1987-ci illərdə SSR Nazirlər Soveti sədrinin I müavini vəzifəsinə yüksəlib, eyni vaxtda, 1986-cı ildən SSRİ Nazirlər Soveti Sosial-İnkişaf Bürosunun sədri olub. 8-11-ci çağırışlarda SSRİ Ali Sovetinə deputat seçilib.

1987-ci ildə təqaüdə çıxsa da, 3 ildən sonra yenidən siyasətə qayıdıb. 1990-cı ilin yanvarında Bakıda qanlı hadisələr dövründə Heydər Əliyev Azərbaycan SSR-nin Moskvadakı nümayəndəliyinə gələrək Qorbaçov siyasətinə qarşı kəskin çıxış edir. 1991-ci ilin iyulunda isə Heydər Əliyev Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası sıralarından çıxır.

Vətənə qayıdan Heydər Əliyev 1991-ci ildə Naxçıvan MR-nin Ali Məclisinin sədri seçilir. 1993-cü ilin yayında Azərbaycanın Prezidenti Əbülfəz Elçibəy başda Sürət Hüseynov olmaq-la qiyamçıların təzyiqi

altında Bakını tərk edərkən Heydər Əliyev paytaxta gəlir və Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçilir və bir neçə gün sonra Ali

amanlıq yaradıb, qanunsuz silahlı qruplaşmaların fəaliyyətinə son qoyub. Ermənistan-Azərbaycan münəqişəsinin sülh

Yeni Azərbaycanın qurucusu

İstər Sovet hakimiyyəti illərində, istərsə də müstəqillik

Sovetin qərarı ilə Prezidentin səlahiyyətləri ona verilir. Həmin ilin oktyabrında isə Prezident seçilir.

yolu ilə nizamlanması və cəbhədə atəş-kəsin elan olunması dövrünün başlanmasında onun adıyla bağlı

dövründə Heydər Əliyev Azərbaycanın inkişafı naminə əlindən gələni əsirgəməyib. Xüsusilə də

Dahi şəxsiyyətin keşməkeşli ömür yolu

Dövlətə başçılıq edən Heydər Əliyev Qarabağda müharibəni dayandırır, "Əsrin müqaviləsi"ni imzalayır, 1998-ci ildə isə yenidən Prezident seçildəndən sonra "Əsrin tikintisi" -

dir. Avropada Qərbin diplomatik dairələrində onu sabitliyin qərantı və yeni iqtisadi islahatların aparıcısı kimi tanıyırlar.

Heydər Əliyev bütün ömrünü Azərbay-

son on ildə Azərbaycanda dövlət quruculuğu sahəsində onun rolu müstəsna dır. Heydər Əliyev respublikamızın ilk prezidenti olmasada, onun dövlətçiliyi-

Bakı-Tbilisi-Ceyhan kəmərinin tikintisinin təşəbbüskarı olur. 2003-cü ilin Prezident seçkilərində isə son anda İlham Əliyevin xeyrinə namizədliyini geri götürür. Heydər Əliyev müstəqillik dövründə yenidən hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra ölkədə sabitlik, əmin-

can xalqının xoşbəxt gələcəyinin qurulmasına həsr edib.

Azərbaycan tarixinin təxminən 34 illik bütöv bir dövrü onun adı ilə bağlıdır.

Heydər Əliyevin işıqlı xatirəsi Azərbaycan xalqının yaddaşında daima yaşayacaq!

mizin möhkəmlənməsi, bir növ yenidən qurulması istiqamətində göstərdiyi səylər əvəz edilməzdir. Təsədüfi deyil ki, onun adının qarşısına artırılan və ən çox istifadə edilən ifadələrdən biri də "Yeni Azərbaycanın qurucusu" sözləridir. (davamı səo. 9-da)

HEYDƏR ƏLİYEV 21 ————— ANIM GÜNÜ ————— XÜSUSİ BURAXILIŞ

ÖMRÜNÜ-GÜNÜNÜ XALQINA HƏSR EDƏN DAHİ İNSAN

Dahi şəxsiyyətin keşməkeşli ömür yolu

(əvvəli səh. 8-də)

90-cı illərin əvvəllərində SSRİ-nin mənğənəsindən yenice çıxan və özünün ilkin müstəqilliyindən 71 il aralı qalan Azərbaycanın dövlətçiliyinin restavrasiyasına öndərlik edə biləcək və böyük təcrübəyə malik bir insana olan ehtiyac özünü açıq şəkildə büruzə verirdi. Sovetlər İttifaqı son anlarını yaşasa da, onun məkrli rəhbərləri müstəqilliyə can atan respublikaların qarşısına müxtəlif əngəllər çıxarmağa cəhd göstərirdilər. İstər Ermənistan azərbaycanlılarının deportasiyası, istərsə də, 20 Yanvar faciəsi bu əngəllərin təzahürü idi. Lakin bütün bunlara baxmayaraq, xalqımızın iradəsi və azadlıq eşqi qəhrəman övladlarının qanı bahasına müstəqilliyi təmin etdi. Lakin müstəqillikdən sonra daha məsuliyyətli bir proses başla-

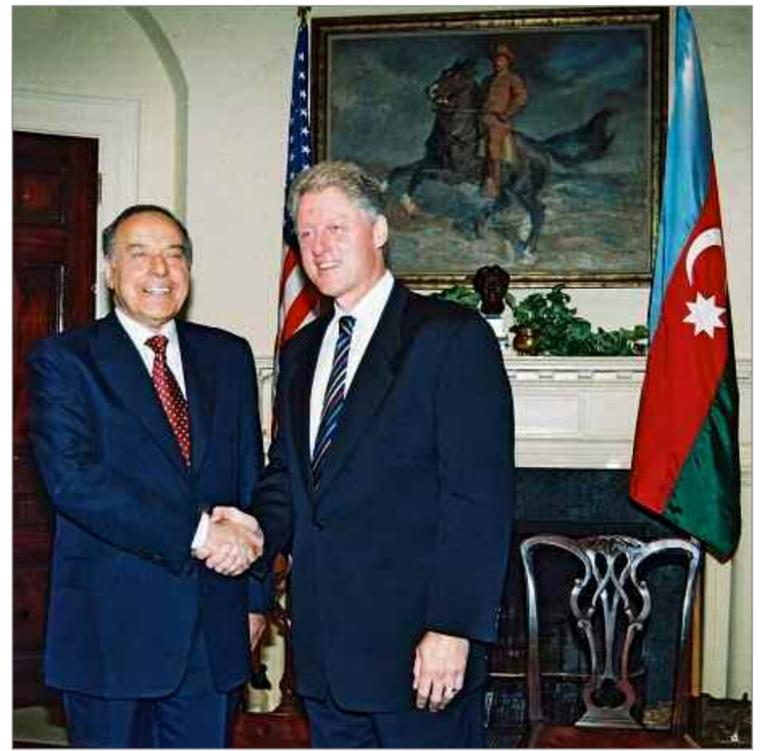
di. Çünki müstəqilliyi qorumaq onu əldə etməkdən daha çətin idi. Bu mənada dövlət strukturlarının möhkəmləndirilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edirdi. Heydər Əliyev məhz bu məqamda

Naxçıvandan Bakıya rəsmən dəvət edildi. O andan etibarən Azərbaycanın dövlət quruculuğu sahəsində canlanma müşahidə olunmağa başladı. Hər şeydən əvvəl, o, daxildə Azərbaycanın

bütövlüyünə xələl gətirməyə çalışan və mərkəzə tabe olmaqdan boyun qaçıran bir qrup qüvvəni zərərsizləşdirdi. Daha sonra müxtəlif səpgili islahatlar həyata keçirməklə böyük quruculuq işlərini davam etdirdi.

Heydər Əliyevin onilliklərə söykənən təcrübəsi və uzaqgörənliyi iqtisadiyyat, milli siyasət, mədəniyyət və digər sahələrin yeni məzmununda formalaşdırılmasına xüsusi kömək göstərdi. Onun məqsədyönlü söyləri nəticəsində yeni Azərbaycan quruldu, Sovet Azərbaycanından tamamilə fərqlənən yeni məzmunlu Azərbaycan çiçəklənməyə başladı. Heydər Əliyev dövlətçiliyin təməllərini sarsılmazlığını elə təmin etdi ki, bu gün hər bir sırası Azərbaycan vətəndaşı bu sistemin uzun müddət yaşayacağına inanır.

Hazırladı:
İsmayıl ƏLİYEV

HEYDƏR ƏLİYEV 21 ANIM GÜNÜ XÜSUSİ BURAXILIŞ

Siz hər zaman qəlbimizdəsiniz əbədi yaşar Heydər Əliyev!

Azərbaycan tarixinə qızıl hərfərlə yazılmış dahi şəxsiyyət, müstəqilliyimizi dərin zəkası ilə qoruyub saxlayan, dövlətçiliyimizi yaşadan Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin anım günüdür. Heydər Əliyev

heyatı boyu fəaliyyət göstərdiyi hər bir vəzifədə, ölkəmizə rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə doğma xalqının rifahı və vətənin inkişafı üçün əlindən gələni edib. Ona görə Ulu Öndərin ölkəmizə istər sovet illərində, istərsə də müstəqillik dövründə rəhbərliyi tariximizi şərəfləndirən hadisələrlə əlamətdardır. Ulu Öndər Azərbaycanı sovetlər birliyinin geridə qalmış aqrar respublikasından inkişaf etmiş sənaye respublikasına çevirdi. Heydər Əliyevin sayəsində sovet dövründə respublikamız bütün sahələrdə yüksəlişə nail oldu, dünyada tanındı. Müstəqillik dövründə isə ölkəmizi parçalanmadan qorudu. Məhz onun sayəsində Azərbaycan müstəqilliyini itirmədi. Xalq Heydər Əliyevin ətrafında sıx birləşdi. Bu birliyin məntiqi nəticəsi olaraq ölkəmiz bütün sahələrdə inkişaf etdi, dünya ölkələri arasında öz imzası oldu. Azərbaycan xalqı hər zaman Heydər Əliyev siyasətinə sadıq oldu, inandı. Və bu inam bizi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan Heydər Əliyev siyasətinin layiqli davamçısı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə öz dedə-baba torpaqlarımıza qovuşdurdu.

Bu gün Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anım günüdür. Azərbaycan xalqı öz dahi şəxsiyyətini hörmətlə anır, vətən qarşısında xidmətlərini heç zaman unutmur. Siz hər zaman qəlbimizdəsiniz əbədi yaşar Heydər Əliyev!

Laçınlılar 12 Dekabr - Azərbaycan Xalqının Ümummilli lideri Heydər Əliyevin anım günündə mütəşəkkilliklə iştirak ediblər

Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə 12 dekabr 2024-cü il tarixdə Laçın rayonun-

göstərən ikinci dövlət adamı tapmaq mümkün deyildir. Bu mənada o, xalqımızın milli iftixarı, ürək-

siyasətimizi formalaşdırmış, ölkəmizin sərhədlərinin mühafizəsi strategiyasını zərger dəqiqliyi ilə müəyyənləşdirmişdir. Bu siyasəti uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin Vətən müharibəsindəki möhtəşəm qələbədə öz vətəndaşlarına nə qədər bağlı olduğunu, dövlətimizin milli maraqlarını qətiyyətlə müdafiə etdiyini bir daha əyani göstərdi. Döyüşlərin getdiyi 44 gün ərzində cənab İlham Əliyev hər b meydanında müzəffər sərkərdə, diplomatik cəbhədə böyük strateq nümunəsi göstərdi, informasiya müharibəsində Azərbaycanın haqq səsinə məharətlə bütün dünyaya yaydı, bütün təzyiqlərə cəsarətlə sinə gərdi, öz xalqı ilə vəhdətdə olan lider kimi mübarizlik, müdriklik rəmzinə çevrildi, bir günlük anti-terror əməliyyatları ölkəmizin ərazi bütövlüyünü tam təmin etdi. Əsası Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş müdrik siyasətin cənab İlham Əliyev tərəfindən qətiyyətlə davam etdirilməsinin nəticəsidir ki, artıq bu gün üç rəngli dövlət bayrağımız işğaldan azad edilmiş bütün şəhər və rayonlarda dalğalanır.

Bu gün Azərbaycan Respublikasının möhtərəm Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin və onun yaxın silahdaşı Birinci vitseprezident, çox hörmətli Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə Azərbaycanın istər daxili, istərsə də xarici siyasətdə əldə etdiyi hər bir uğur dahi Heydər Əliyevin zəkasının təcəssümü, əmanət qoyub getdiyi ideyaların təntənəsidir.

Uzun müddət ABŞ-ın Klivlend klinikasında müalicə olunan Heydər Əliyev 2003-cü il dekabrın 12-də dünyasını dəyişdi. Məhz həmin gündən hər il dekabrın 12-si xalqımızın Ümummilli lideri Heydər Əliyevin anım günü kimi qeyd olunur.

Allah Ulu öndər Heydər Əliyevə rəhmət eləsin!

Ulu Öndərimiz bütün həyatını Azərbaycan xalqının inkişafına, Azərbaycan dövlətinin qüdrətlənməsinə sərf edib

"Bu gün Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin anım günüdür. Ulu Öndərimiz Heydər Əliyev bütün həyatını Azərbaycan xalqının inkişafına, Azərbaycan dövlətinin qüdrətlənməsinə sərf edib."

Bu fikirləri xeburnur.com saytına müsahibəsində "Ronahi" Kürd Mədəniyyət Mərkəzinin sədri, Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Zabit Məmmədov səsləndirib. O bildirib ki, 1969-cu ilə qədər Heydər Əliyev general rütbəsinə qədər yüksəldi.

"Həmin fəaliyyət dövründə Heydər Əliyev Azərbaycançılıq məfkurəsinin yaranmasına xidmət etdi. Birinci dəfə siyasi hakimiyyətdə olanda Heydər Əliyev Azərbaycanı aqrar ölkədən sənaye ölkəsinə çevirdi. Onun sayəsində Azərbaycan İttifaq səviyyəsində ön sıralara gəlib çatdı. Ulu Öndərin şah əsəri müasir Azərbaycan dövlətini yaratmaq oldu. Əgər Heydər Əliyev 1993-cü ildə siyasi hakimiyyətə gəlməseydi, bu günkü Azərbaycan dövlətindən ürək dolusu danışa bilməzdik. Ulu Öndər Azərbaycanı parçalanmadan xilas etdi. Ölkəni həm iqtisadi, həm də siyasi sahədə xeyli inkişaf etdirdi. Ulu Öndər Azərbaycançılıq ideologiyasını ortaya qoyub, dövlətçiliyin möhkəm sütunlarını yaratdı. Bugünkü əldə etdiyimiz bütün nailiyyətlər onun fəaliyyəti ilə bağlıdır. Onun bütün fəaliyyəti Azərbaycan xalqının inkişafı, çiçəklənməsi ilə bağlıdır. Heydər Əliyevin ən böyük xidmətlərindən, Azərbaycan xalqına verdiyi töhfələrdən biri də İlham Əliyev kimi şəxsiyyətin formalaşmasında roludur. Bunun nəticəsində Ulu Öndərin həyata keçirdiyi bütün strategiya, bütün hədəflər Prezidentimiz tərəfindən uğurla həyata keçirilir. Torpaqlarımızın azad olunmasının əsasını elə Ulu Öndərimiz müəyyənləşdirmişdi. Biz bu gün qürurlu xalq olaraq Heydər Əliyev daim yad edəcəyik, o hər zaman Azərbaycan xalqının qəlbində yaşayacaq."

Zabit Məmmədov
"Ronahi" Kürd Mədəniyyət Mərkəzinin sədri

Azərbaycan dövlətinin qurucusu, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin vəfatından 21 il ötür

İlk öncə Kəlbəcər rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Azər Qocayev, hüquq və mühafizə orqanlarının rəhbərləri, əməkdaşları, rayon idarə və müəssisə rəhbərləri və rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri Kəlbəcər rayon İcra Hakimiyyətinin

inzibati binasında dahi şəxsiyyətin büstü önünə əkil qoyaraq tər çiçəklər düzüb, əziz xatirəsini ehtiramla yad ediblər. Mərasimdə Kəlbəcər rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Azər Qocayev, Yeni Azərbaycan Partiyası Kəlbəcər rayon təşkilatının sədri Həbib Misirov, hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri, idarə, müəssisə, təşkilat rəhbərləri, şəhid ailələri, qazilər və rayon ictimaiyyəti iştirak edib.

Şəhid atası Vaqif Əliyev dahi şəxsiyyət, əvəzolunmaz lider, xalqının inamını və sevgisini qazanmış Ulu Öndər Heydər Əliyevin dövlətimiz və xalqımız üçün misilsiz xidmətlərindən söz açaraq qeyd etmişdir ki, ölkəmizin müasir tarixinin bütöv bir mərhələsi Ümummilli Liderin adı ilə bağlıdır. Xalqımız Azərbaycanın xilaskarı, müasir Azərbaycanın memarı və qurucusu, türk dünyasının böyük oğlu, dünya şöhrətli siyasətçi Heydər Əliyevin əvəzsiz xidmətlərini heç vaxt unutmayacaq. Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının yaddaşında qurucu və xilaskar dövlət xadimi, milli lider və öndər kimi daim qalacaqdır. Ulu öndər Heydər Əliyev siyasətinin Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsinə aydın görün xalqımız bu siyasəti yüksək dəyərləndirir və onun ətrafında daha sıx birləşirlər. Cənab İlham Əliyev ulu öndərin siyasi kursunu layiqincə davam etdirməklə, xalqımızın və dövlətçiliyimizin bu kursun mahiyyətindən doğan milli maraqlarını beynəlxalq miqyasda təmin edir. Heydər Əliyev siyasətinin uğurla həyata keçirilməsi müstəqilliyimizi möhkəmləndirir, dövlətçiliyimizi qüdrətləndirir və nəticədə beynəlxalq aləmdə Azərbaycan Respublikasının rolunu və nüfuzunu artırır. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi ulu öndər Heydər Əliyevin ideyalarının başlıca qayəsini təşkil etmişdir. Heydər Əliyevin siyasi kursunun layiqli davamçısı olan cənab İlham Əliyevin məğrur və əzmkar fəaliyyəti ilə ölkəmizin müstəqilliyi daha da möhkəmləndi. Bu gün Azərbaycan, tarixin ən qüdrətli dövrünü yaşayır. Əsası ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan Milli Ordu quruculuğu yüksək zirvəsinə çatmışdır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 2020-ci il sentyabrın 27-dən başlayaraq 44 gün davam edən zəfər yürüşündə Azərbaycan Ordusu Ermənistanın 30 il ərzində işğal altında saxladığı tarixi ərazilərimizi düşmənlə tapdağından azad edərək Ulu Öndərin vəsiyyətini həyata keçirdi. Bu Qələbənin təməlinə isə ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi xəttinə sədaqət, ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin iqtisadi yüksəlişə yönəlmiş dövlətçilik məfkurəsi, sarsılmaz siyasi iradəsi və ordu quruculuğuna sərf etdiyi illərin zəhməti dayanır.

Həmişə olduğu kimi bu gündə bütün xalqımızla yanaşı Kəlbəcər rayon sakinləri də unudulmaz ulu öndər Heydər Əliyevin əziz xatirəsini dərin sevgi və ehtiramla yad edirlər.

Rəsmi tədbirdən sonra Ümummilli lider Heydər Əliyevin vəfatı günü ilə əlaqədar ehsan süfrəsi açılmışdır.

dan olan məcburi köçkünlərin müvəqqəti məskunlaşdıqları Ağcabədi rayonunun Taxta Körpü qəsəbəsində Azərbaycan Xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin vəfatının 21-ci ildönümü ilə bağlı anım tədbiri keçirilmişdir.

Çoxsaylı mərasim iştirakçıları Azərbaycan Xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin inzibati binasının önündə ucaldılmış büstü qarşısına tər güllər düzərək, Ulu Öndərin əziz və unudulmaz xatirəsini hörmətlə yad etmişlər.

Tədbirdə Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Aqil Nəzərli, Laçın rayonunun hüquq mühafizə orqanlarının, idarə, müəssisə, təşkilatların rəhbər və kollektivləri, qəsəbə, kənd inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəliklərinin əməkdaşları, şəhid ailəsi üzvləri, müharibə əlilləri və iştirakçıları, Yeni Azərbaycan Partiyasının Laçın Rayon təşkilatının fəalları, rayon ictimaiyyətinin çoxsaylı nümayəndələri iştirak etmişlər.

Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının yaddaşında qurucu və xilaskar dövlət xadimi, milli lider və xalq məhəbbətini qazanan öndər kimi qalmışdır. Xalqımızın tarixi taleyində, mənəvi, siyasi və ictimai həyatında, dövlət quruculuğunda onun qədər misilsiz xidmətlər

lərimizdə özünə yer tapan milli liderimiz, güvənc yerimiz, qürur duyduğumuz böyük azərbaycanlı idi. Dünya siyasətinə təsir etmək gücündə olan Heydər Əliyev nadir, unikal, seçilən siyasət adamı idi. Liderlər var ki, siyasi fəaliyyət, dövlət idarəetməsi sahəsində uzun illər çalışıb püxtələşdikdən sonra tanınırlar. Elə liderlərdə var ki, bu onlarda fitrən mövcuddur, genlərində cəmləşib. Heydər Əliyev məhz ikincilərdəndir. Məhz belə dahilər öz qətiyyətləri ilə mənsub olduqları xalqı arxasınca aparır, ən tələpükü məqamlarda qalib rolunu oynayırlar. Bu baxımdan da dahi Heydər Əliyev müasir dünya tarixinə parlaq və silinməz iz qoymuş böyük şəxsiyyət, qeyri-adi zəka, fitri istedad sahibi, müdrik dövlət xadimi kimi düşmüşdür. Heydər Əliyevin həyat yolu yüksək insanixəlaqi keyfiyyətləri özündə təcəssüm etdirən nümunəvi məktəbdir. Onun ölkəmizə rəhbərlik etdiyi illər tariximizə intibah, milli tərəqqi, milli oyanış, nəhayət, müstəqil dövlət quruculuğu dövrü kimi daxil olmuşdur.

Müdrik və uzaqgörən sərkərdə Heydər Əliyevin imzaladığı Fərman və Sərəncamlarla, keçirdiyi çoxsaylı görüşlərlə, söylədiyi dərin məzmunlu nitqlərlə milli sərhəd

HEYDƏR ƏLİYEV 21 ANIM GÜNÜ XÜSUSİ BURAXILIŞ

Proloq
Bu gün əlahiddə gül bayramıdır,
Yazın gül-çiçəkləri, əlvan çağıdır.
Dərilən bu güllər olsa da cansız,
Hər qönçə adi gül, insan payıdır.
Gör qızıl gülləri neçə rəngdədir,
Neçə milyon insan sevinəcəkdir.
Ən isti məhəbbət, bəli, bu deyil,
Gələnlər təzə-tər gül verəcəkdir.
Xəliq xəlq eləmiş, sevgi qıdadır,
İnsanlar sevgiyə qurur, yaradır.
Qürur mənbəyidi xalqın sevgisi,
Bu sayqı babanın öz qazancıdır.

**İlin gül çələngi Heydər babanın,
Mövludu birləşir mayın onunda.
Gəldi də, qurdu da Azərbaycanı,
Ən ali memardır dünya çapında.**

I hissə
HAQQIN YOLÇUSU
Baba xatırlanır köçdüğü gündən,
Köçən yadda qalır əməllərinə.
İnsan var, ömrünün sevgi yaşadır,
İnsan var, ucalan heykəllərinə.

Bir zaman Vətəndə olduğu anlar
Elə işlər gördü, mat qaldı ruslar.
Kürsüyə qalxanda alqış içində
Olmayıb onuntək addım atanlar.

Yeriş, duruş, baxış, nitqin saflığı,
Ötkəm, əzmkarlıq, insan varlığı...
Xaricdə mətbuat yazırdı ondan,
Hamı dərk edirdi bu cür varlığı.

Baba qürurunu vermədi əldən,
İnamla başladı lap əvvəlcədən.
Böyük layihələr tərtib etdirib
Zavodlar gətirdi neçə ölkədən.
Sifariş verdirdi təzə qurğular,
Dənizdə ən dərin quyucular...
Bu yöndə çoxları çalışsalar da,
Onun bu işlərdə öz zəhməti var.

Qazıldı quyular, duruldu laylar,
Bir çox quyuları tez bağladılar.
Özü tapşırırdı necə eyləmək,
Mərkəzə ağı kağız yola saldılar.

Minlərlə müasir təzə dəzgahlar,
Nefti ayırmağa böyük qurğular,
Nələr gətirildi, nələr cəmləndi,
Saymaqla azalmır ilk alınanlar.

Xalqına güvəndi, əkdə torpağı,
Yaxşıca becərüb yığdı pambığı.
Hər işin bəhrəsi mükafat oldu,
Orden-medalların gəldi sorağı.

Hər evdə parladı könül çırağı,
Artı insanlarda təhsil marağı.
Bəzədi sinəsin respublikamın
Keçici "Qırmızı əmək bayrağı".

Kim ki, tər axıtdı, adları qaldı,
Heydər Əliyevdən payını aldı.
Bəstəkar, yazıçı, qazma ustası,
Kimsə mükafatsız əsla olmadı.

Deməklə qurtarmır etdiklərini,
Yazmaqla azalmır tam işlərini,
Çox ölkə başçısı öyrənir onun
Ən çətin məqamda gedişlərini.
İllər ötmədi ki, təklif verdilər,
Ən ali kürsüyə layiq gördülər,
Elə namizədlik vaxtı bitəntək
Siyasi büronun üzvü seçdilər.

**Özü bilirdi ki, sonunda, ancaq
Ayrı yolu da yox, belə olacaq.
Onu yetişdirən böyük siyasət
Aparıb mərkəzə iş tapşıracaq.**

II hissə
ALAGÖZ
Qısa bir zamanda qərara aldı,
Lazımsız yerlərdə işi saxladı,
Mühüm sahələri lazım bilərək,
BAM¹-da tikintini tez işə saldı.

Böyük siyasətdə dağları aşdı,
Söz-söhbət alışı, aləm qarışdı.
Həqiqət ortada, hamı baxışdı,
Çoxları lal oldu, çoxu da çaşdı.
Qumar oyununa oxşadı bunlar,
Şerik oynayanlar tez baxışdılar.
Xalı az olanlar pasa getdilər,
Xalı çox olanlar bank apardılar.

Mərkəz qütblərə ayrılan andan
Ortada çəkişmə gedirdi yaman.
Son illər siyasi böhran olsa da,
Hamı çəkinirdi Heydər babadan.
Bilirdi ölkənin dərdin əzəldən,
Cızmışdı planın xeyli öncədən.
Hətta **Moskvada** ruslar içində
Məxfilik cəhdini yox idi bilən.

Siyasi aləmdə köhnə adamlar
Onu əzəl başdan tanıyırdılar.

EL ATASI

Ulu Öndər
HEYDƏR ƏLİYEV
şəxsiyyətinə ithaf edirəm

Ölkəni böhrana sürükləyənlər
Artıq yavaş-yavaş qızırdılar.

Dəstəyi xaricdən alan carçılar
Heydər baba ilə barışmırdılar.
Üstəlik təkidlə böhtan ataraq,
Onu öz işindən kənar saldılar.
Əsla çaşdırmadı bu **Alagözü**²,
Hər şeyi aşkar görürdü gözü.
Bu plan əlli il məxfi qalsa da,
Son plan bəlliydi, bilirdi özü.

**Canından ayrılan o ruhun ki, var,
Dünyanın nə qədər onda sirri var.
Vətənin, millətin, azad dövlətin
"Alagöz" adında bir sevdası var.**

III hissə
QANLI DALĞALAR
Hər yerdə bir ocaq qaladı ruslar,
Başladı xalqlara qarşı hücumlar.
Qoşun yeritdilər, qəfil nə ki var,
Ölkəni bürüdü qanlı dalğalar.

Millət nə istəyir? - soruşmadılar,
Vətəndaş haqqını tapdaladılar.
Gecənin bir anı hücum edərək,
Bütün silahlardan atəş açdılar.

Tanklar əzdi keçdi millətimizi,
Eşidən olmadı haqq səsimizi.
Baba³ acıyaraq danladı dərhal
Böyük səfirlikdə düşmənimizi.

Zamanı çatmışdı ittifaqın da,
Nəhayət, ittifaq parçalandı da.
Suveren ölkələr yarandı yenə,
İttifaq aktının söndü şamı da.

Vətəni özünə son yuva sandı,
Xalqa arxalandı, xalqa inandı.
Onun zəhmətinin bəhrəsidir ki,
Müstəqil, suveren ölkə yarandı.
Xaricdən bolluca təklif olsa da,
Yeraltı sərvəti gizli saxladı.
Ölkəyə başçılıq etdiyi gündən
Əsas təklifləri tez işə saldı.

**Hansı bir gedişə nəzər salırsan,
Orda bir fəlsəfi məntiq tapırsan.
Sən, ey ana Vətən, ey Azərbaycan,
Sən bütün cahanın marağındasan.**

IV hissə
BÖLÜNMÜŞ VƏTƏN
Nə qədər bəlalər çəkibdir başın,
Yarıya bölünüb torpağın, daşın.
Sən azad olsan da, ey **ana Vətən**,
Hələ azad deyil böyük qardaşın.

Təbrizə hər vədə gedə bilməsək,
İnanma küsəcək qardaşlar bizdən.
Əgər **Qarabağı** qaytara bilsək,
Farslar sarsılacaq qələbəmizdən.
Çoxdur yer üzündə belə bölgələr,
Hamısı həmçinin həllini gözlər.
Dünya öz hökmünü verərsə əgər,
Qaçqınlar yurduna qayda bilər.

**Olsaydı imkanın bir zərrə qədər,
Tutardın torpağı, çalardın zəfər.
Daşlardan yonulan heykəllərini
Nadir metallardan düzəldərdilər.**

V hissə
HEYKƏLLƏŞƏN ÖMÜR
Ey müdrik, ey ulu, böyük hökmdar,
Mərmər daş heykələ dönüb arzular,
Ulu Öndər adlı tək-tək insanlar
Ölmür, heykəlləşir, beledir ki, var.

**Şuşa əsir qaldı, tez gətdin - vaxtsız,
Günəşli bir cahan qaldı babasız.
Fəxri Xiyabanı özün seçmişən,
Bir cənnət bağdır bu məkanınız.**

Torpaq öz övladın aldı qoynuna,
Bayraq da baş əydi sadıq oğluna.
Elə bil **Sübhanım**¹ özü seçmişdi,
Bir öndər vermişdi **Azərbaycana**.

Kimlər ağlamadı, yanmadı ona?
Dünyaya sığmayan dahi insana!
Vətənə bağlılıq atadan qalır,
Xalq vəkalət verdi **İlham**¹ oğluna.

Rahat yat, ey kamil, aqıl hökmdar,
Xalqın inam yeri bir xiyaban var,
Neçə milyon insan gəlib gedəcək,
Sənintək rəhmətin qazananını var?!

Unutmaz bu **Vətən**, bu cahan səni;
Bu ellər, bu **Xəzər**¹, **Kür**¹, **Araz**¹ səni.

Kölgətək üstünə enən buludlar
Hərdən selə dönüb ağlayır səni.
Oyan, bu ölkəni bir də göz-dolan,
Teleqülləyə qalx, zirvədə dayan.
Bayrağı seyr elə, şəhərə boylan,
Sən ki, **Azərbaycan** vətəndaşısən.
Çox ünvan axtarma, silinib onlar,
Yerində nə boyda hündür binalar,
Körpülər, yeraltı dayanacaqlar...
Bilirsen şəhərdə nə inkişaf var?!

Əksər küçələrin yanı mərmərdir,
Yeraltı keçidlər böyük töhfədir.
Şadıllı sarayları elə dəbdədir,
Burda olan toylar bir əfsanədir.

Nə qədər xarici təzə məşinlər,
Sürətlə tikilir geniş saraylar.
Özgə bir mənzərə, yeni baxışlar,
Xaricdə nə qədər təhsil alan var.

Bilirsen şifresin bu gizli kodun,
Kimlər düşmənidir bu ana yurdun.
Mələmdür bizlərə düşmən olanlar,
Bəs niyə dostları susur bu yurdun?
Ruhunu dinləyib qulaq asıram,
Sən deyən sözləri yada salıram.
Tərəddüd etmədən çox insanlara
Təkrarən deyərək xətrlədirəm:
Nə vaxt ki, siyasət zəfər çalacaq,
O zaman işğalçı naçar qalacaq.
Rusiya bizimlə razılışanda -
Məhz onda **Qarabağ** azad olacaq.

**Sülh ilə davranın, inkişaf edin,
Ya da başqa yolla körpünü keçin.
Böyük kürsülərdən haraylayaraq,
Əsas haqq işini tanıdın, seçin.**

VI hissə
VƏTƏN SEVDALI SƏRKƏRDƏ
Atamı itirdim on bir yaşımda,
Ata axtarmışam hər bir yaşımda.
Internat həyatım tacsız olsa da,
Sizi tac bilməmişəm hər an başımda.

Tez-tez rəyalarda sizi görürəm,
Hərdənbir yuxunu yoza bilirəm.
Ruhunuz qəlbimə bəxşiş gətirir,
İşlərim çin olur, çox sevinirəm.

Hər gün cəbhə boyu güllə atılır,
Əsgərlər adların şəhid yazdırır.
Analar ağlayır, göz yaş tökülür,
Oğullar ataya məzar qazdırır.
Budurmu bəşərin eşqi, duası,
Budurmu insanın insan zəkası?!Ölən əsgərlərin günahı nədir,
Budurmu davasız ölüm qəzası?!

Oyan bir anlığa, **vazgen**¹ öyünür,
İlhama arxa ol, çağlasın Vətən!
Bəşəri varlıqsan, yerin görünür,
Xalqın sevdasını yaxşı bilirsən.

Nə qədər məzarın soyuq olsa da,
Gələnlər də, gedənlər də mətləbi anlar.
Sağlığında ömrü sağlam yaşadın,
Məzarına gülsüz gəlmir insanlar.

**Ala gözlərinin dərinliyində,
Bir Vətən sevdası vardı içində.
Xüsusi gedişlə dövləti qurdun,
Tanıtdın ölkəni ellər içində.**

VII hissə
ƏSRİN MÜQAVİLƏSİ
İmzalandı "**Əsrin Müqaviləsi**"¹,
Əzəldən bunlara inanırdım mən.
İnandırma bildin bütün hər kəsi,
Qorudun Vətəni bir imzanla sən.

Elə qurmusan ki, **çalışır Vətən**,
Sağlam rəqabətlə **yarışır Vətən**,
Cızıb yollarını qoyub getmişən,
Düşmənlə hələ də **savaşır Vətən**.

Dünyada tanınan muzeylər ki var,
Yoxdur sizinkinə oxşar tablolar.
Bir insan ömründə olan əşyalar
İncitək düzülüb, yoxdur boş divar.

Olub keçənləri yada salıram,
Xəyalımdan nələr keçir, sayıram.
İlk dəfə zavodda gördüm öteri,
Hələ də o günü xatırlayıram.
Mən şair deyiləm, sözlər ruhidir,
Hamı çiçəklərdən xalça düzəldir,
Sizə, Vətən oğlu, pay gətirmişəm,
Sözlərdən düzülən gül çələngidir.

Şükür, sizin yolla gedir oğlunuz,
Müqəddəs səfərdə **Hacı**¹ oldunuz.
İndi də əl tutur bir çox xalqlara,
İsminizə layiq böyük **fundunuz**¹.

**Min illər ötəcək, bilsin insanlar,
Dinimiz, dilimiz, millətimiz var.
Tarixi yazanlar unutmazınlar:
Bir dahi şəxsiyyət, sərvətimiz var.**

Haqqa qovuşmağın yoluna baxın,
Qaşla göz arası "**bir ömrə**" baxın,
Ən çətin yollardan keçdi bu insan,
Bir insan ömrünün gücünə baxın.

**Ey xalqım! Yada sal keçən anları,
Azadlıq istəyən qul insanları.
Xalqın sərkərdəsi yoxdursa əgər,
Talanar hər zaman dövləti, varı.**

Yeraltı sərvəti varsa torpağın,
Tapasan üsulun tam çıxarmağın.
Siyasi şərtlərlə hesablaşmada
Biləsen yolunu çox qazanmağın.
Dünya bazarına addım atanda,
Seçəsen kimlər var sənin yanında.
Kimdir şeriklərin, nədir qazancın
Satdığın sərvətin qarşılığında.

Şeriklər pul qoyur, tələbləri çox,
Sərvət ölkəmizin, tədiyemiz yox.
Böyük çətinliklər çıxır ortaya,
Tərəddüd olsa da özgə çarə yox.

Şeriklər düzülüb böyük sırada,
Əsrin layihəsi tamam ortada.
Götür-qoy edənlər fikirləşincə,
Baba son təklifin ağır masada.

**Olan çətinliklər bir az səngiyir,
Şirkətlər babadan qarant istəyir.
Kənardan baxana çox asan gəlir,
Baba öz nüfuzun qarant göstərir.**

VIII hissə
ŞAİR HESABATI
Bu gün ad günüdür, bura gəlmişəm,
İzdiham böyükdür, çox da möhtəşəm.
İnsanlar axısır həddən ziyadə,
Mən bir su gilesi, selə düşmüşəm.
Heykəlin önündə lal dayanmışam,
Minbir sualım var, çaşıb qalmışam.
İnana bilmirəm, ey **Ulu Öndər**,
Suallar da məxfi, lap dolmuşam...

Qarşımda ucalan heykəlin ki var,
Baş əyib önündə, fikrə dalıram.
Ayrılıq nə qədər olsa da çətin,
Bir dua oxuyub vidalaşıram.

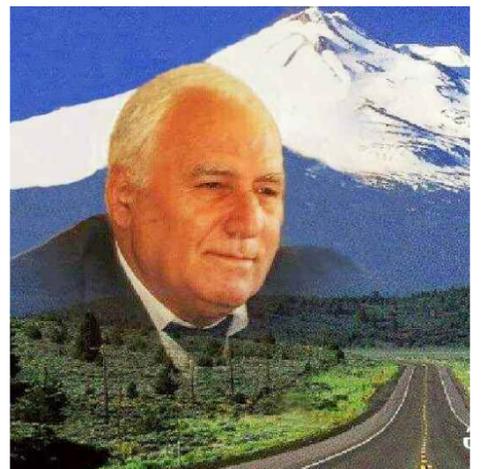
Sizə məhəbbətlə yazdığım budur,
Əlimdə birçə cüt gül gətirmişəm.
Hamı çiçəklərdən çələng düzəldir,
Mən dilimdə bitən söz gətirmişəm.

Bilsəm ki, payımla məni anladın,
Bu, mənim ən barlı bağım olacaq.
Əbədi **Günəşsən Azərbaycana**,
Səninlə bu **Vətən** yadda qalacaq!

Budur şəxsiyyətin gücü, inanın,
Bunu unutmayın, yadda saxlayın!
Heydər Əliyevi yaxşı tanıyın,
Odur qurucusu **Azərbaycanın!**
EpiLoq
Borc bilib gəlmişəm sizə eşqimi,
Azad dövlətimə vurğun eşqimi...
Heykəlin önünə qoyub gedirəm
Bir gül dəstəsinə dönmən **eşqimi**.

Ədalətəm, Sübhanıma duam var,
Ölkəm müstəqildir, ana dilim var.
Dalğalanan üçrəngli bayrağımla
Dövlətlər içində öz **Vətənim** var.

Son
05.05.2013

Müəllif: Ədalət Bədirxanlı

AZƏRBAYCANIN XİLASKARI

Tarix Azərbaycan xalqına XX əsrdə, tarixə qızıl hərflərlə yazılacaq bir görkəmli insan bəxş etmişdir. Öz xidmətləri ilə xalqımızın məhəbbətini qazanan, Azərbaycan dövlətini quran və xalqın dar günündə xilaskarı, Azərbaycanı canı qədər sevən, Azərbaycan uğrunda məhrumiyyətlərə dözüb mübarizəsini yarımçıq qoymayan, böyük və xoşbəxt suveren Azərbaycan dövləti quran Heydər Əliyev oldu.

Heydər Əliyev hamıya bəlli olan qurub yaradan insan olub. Bu gün bütün bölgələrdə tikilib istifadəyə verilmiş yaraşığı binalar, məktəblər, idman kompleksləri, neçə-neçə park, bağ, mədəniyyət, incəsənət obyektləri Heydər Əliyevin təşəbbüsünün nəticəsidir. Heydər Əliyev xalqını sevən, onun dilini gözəl bilən, dilin saflığı uğrunda mübarizə aparan əsl azərbaycanlı, böyük filosofdur.

Heydər Əliyev şəxsiyyətinin uzaqqörən və müdrik addımlarından biri də, ən əhəmiyyətlisi özündən sonra ölkəyə əziz sələfi, Heydər Əliyev siyasətinin bütün inceliklərini mənimsəmiş, xalqını sevən, dünya siyasi arenasında özünəməxsus nüfuzu olan hörmətli İlham Əliyevi rəhbərliyə tövsiyyə etmişdir. Böyük siyasi təcrübəyə malik olan müdrik siyasətçi Heydər Əliyev Dövlətçiliyimizin məhv olmaq təhlükəsi qarşılığında qaldığı bir dövrdə xalq tərəfindən gözəl qarşılandı. Hörmətli Prezidentimiz Heydər Əliyev dahi şəxsiyyətə layiq

səviyədə atdığı addımlar onu göstərir ki, Heydər Əliyev şəxsiyyəti həm cismən, həm də ruhən yaşamaqdadır. O, Azərbaycanı yeni qələbələrə aparır. Respublikamız dünyaya inteqrasiya olundu. Ölkəmizin suveren dövlət olduğu sübut olundu. Ümumilli liderimizin yüksək fəaliyyəti nəticəsində xalqımızın rifahı xeyli yüksəldi. Beləliklə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi qorunub saxlandı. Azərbaycanı gözəl ölkəyə çevirən Heydər Əliyev nurlu xatirəsi qəlbimizdə əbədi qalacaqdır.

Allah rəhmət eləsin, ruhu şad olsun.

Namiq Həsənov

Ahımızı dünyaya çatdıran Heydər Əliyev oldu

Hacı Paşa Şükürov

Doğrudanda bu millət, qədir bilən millətdi. Baxmayaraq qisməti, yaranandan zillətdi. Hamı xahiş eylədi, onlara şah sən oldun. Heç kəs deyə bilməz ki, onlara borclu qaldın.

Sən ey dahi Rəhbər, sən ey xalqın sabahı Kainata yüksəldin sən amanı, sən ahi. Bu dözümlü millətin, sən əbədi şahısan, Çox işlər olub çətin, Xudam. özün baxırsan.

Qapı-qapı hamıya, anladın dərdimizi. Bilindi bölük-bölük, kimdi eyləyən bizi. Hamı bildi torpağı, kim satıb, kim alıbdı. Hamı bildi milləti. kim bu günə salıbdı.

Hamı bildi daxildə, yad millətin əli var. Nə utanır, nə ölür, hələm onun dili var. Hamı bildi millətin, var yoxunu soyan var. Hamı bildi milləti, quru yurdda qoyan var.

Hamı bildi milləti, kimdi dəqiq məhv edən. Hamı bildi millətin, kimdi kökün çürüdən. Hamı bildi milləti, bir-birinə vuran var. Hamı bildi hiylənin, arxasında duran var.

Hamı bildi səhnədə, faciəni oynayan. Baş rolda gedənin, özünü millət danan. Hamı bildi milləti, kimdi bu günə qoyan Hamı bildi millətin kimdi gözünü oyan.

Hamı bildi bilmədi, qismətlər belə oldu. Tifil, miskin vətənin, bağı-bağçası soldu. Hamı bildi Ziyama qıyan indi kim olub. Allah kökünü kəssin, o zalım hər kim olub. Hamı xahiş eylədi, onlara şah sən oldun. Heç kəs deyə bilməz ki, onlara borclu qaldın.

G Ö Z Ə L D İ

Çıxanda şəhərə, inanmır gözüm, Bakım gözəlləşib, hər yan gözəldi. Onun keçmişini görmüşəm özüm, Bəzənib Azadlıq Meydan, gözəldi.

Gözəlliklər verir yeni körpülər, Onları tikdirmək hünərdir, hünər. Körpülərlə birgə bütün bölgələr, Köhnə Əlibayramlı Şirvan, gözəldi.

Bütün rayonlara yollar çəkilir, Yollarda nə qədər körpü tikilir. Xoşa gəlməyənlər dərhal sökülür, Yevlax bir cənnətdi, Səlyan gözəldi.

Yolun düşsə Gəncəyə bir ora bax, Gözəlləşib hər küçəsi, hər bucax. Göygölün çayından əməm Üçbulax, Nə yalan danışma, nə dan, gözəldi.

Şəkini ziyarət etməyə çalış, Onu belə gözəl edənə alqış. Gözəldi həm bahar, həтта olsa qış, Fikir versən Oğuz ondan, gözəldi.

Görsən gözəlləşib Qax, Zaqatala, Dörd yanında olan hər Yaşıltala. Balakən də ondan qalmayırdı dala, Orada yaşayan hər can, gözəldi.

Bir cənnətə dönüb indi Qəbələ, Şamaxı şəhərin demirəm hələ. İsmayılı daha gözəldi Lələ, Baxsan bütün Azərbaycan, gözəldi.

Bərdəni gör, oradan keç Tərtərə, İmişlidə min qotazlı yəhərə.

Ağcabədi nə dağ deyil, nə dərə, Hər tərəfi yaşıl orman, gözəldi.

Keç Şəmkirə, Tovuz və Qazağa, Ağistafadakı olan hər bağa. Onlar yaxşı üz göstərir qonağa, Onlardakı o istiqlal, gözəldi.

Neftçaladan son Biləsuvarı, Cəlilabaddakı bal verən arı. Saatlı, Kürdəmir az görür qarı, Mil düzü cənnətdi, Muğan gözəldi.

Dolan Astaranı, gəl Lənkərana, Lənkəran limonu dərmandı cana. Çayın ilk çiçəyi sorulur qana, Canda yaratdığı alqan, gözəldi.

Yaddan çıxma bilməz gözəl göyçayı, Zərdab Ucar ilə istidir yayı. İkisində gözəldi, deyil qolayı, Onlarda yaşayan hər can, gözəldi.

Abşeron dolubdur tam başdan-başa, Get Xızıya eyle ona tamaşa. Xaçmazı görənlər az qalır çaşa, Quba, Qusar ilə Nabran, gözəldi.

Araz qarışan yer, Kür çayında çim, Onda lazım olmaz heç zaman həkim. Sazımda zövq verir hər çalınan sim, Onu dilləndirən insan, gözəldi.

Yaddan çıxma bilməz Ağdamla Şuşa, Gözəl Kəlbəcərim Laçınla qoşa. Qubadlı, Zəngilən gözəl, tamaşa, Cəbrayıldakı orman, gözəldi.

Babalarım tikən doğma Xankəndi, Oğuz ellərindən qalan vətəndi.

Vermək olmaz bir meşəni, bir kəndi, Nə yaddan çıxarma, nə dan, gözəldi.

Min kəhər atına, get Naxçıvana, Şərur, Ordubada, bütün hər yana. Çönüb Naxçıvanım bir gülüstan, Sirabla Batabat yaman, gözəldi.

İgiddək vuruşan Sədərək özü, Əylisli kəndinin çiçəkli düzü. Məmmədliyəvin hər qalan sözü, Onun kimi olan insan gözəldi.

Cavidin ucalan o məqbərəsi, Məmməd Arazımın hər bir kəlməsi. Səməd Vurğunumun o incə səsi, Ələskərim ilə İman, gözəldi.

Dünyaya səs salan Nizami babam, Onun vəsf etdiyi hər olan obam. İlahidən yanan Yanardağ sobam, Yandıqca o dağda hər yan, gözəldi.

Mən odlar yurduyam, oddur əjdadamı, Odlar ölkəsində böyüyüb adım. Qəzəlxan Fizuli böyük ustadıam, Bizlərə verdiyi o qan, gözəldi.

Gəzsən Ceyrançölü, Mili-Muğanı, Orada otlayan hər bir ceyranı. Tanı Vahidimi, o Qəzəlxanı, Yaratdığı hər bir dastan, gözəldi.

O Süleyman Rəhim, Mirzə İbrahim, Ordubadımızı kim tanımır kim? Hüseyn Arif tək böyük şairim, Bəxtiyarda bütün dastan, gözəldi.

Bağışlasın əgər yaddan çıxan var, Şahdağın başında hündür qayalar.

Yazım ellərimi qalsın yadigar, Azərbaycanım tək cahan, gözəldi.

Suverenik deyər hər şey firəvan, Yaranır gözəllik hər saat hər an. Baxanda bizə ölür xain Yan, Ona söylənilən utan, gözəldi.

Baxır gözəlliyə şadlanır ürək, Şadlanmaq yaxşıdır, hər kəsə gerek. Ay Vətənim bu xoş günün mübarək, Nə gizlətmə, nə də dan, gözəldi.

Belə gözəlliyi yaradıb Öndər, Onun davamçısı o Böyük Hünər. Qarabağda İlham çalacaq zəfər, Gözəlləşdiriyi həryan, gözəldi.

Qısa vaxtda nələr-nələr yaratdı, Yatanları yuxudan oyatdı. İndi yaşamalılı olan həyatdı, Yaylaqlarla birgə aran, gözəldi.

Bütün Azərbaycan cənnətə dönüb, Erməni baxdıqca ürəyi sönüb. Bütün bölgələrim çiçəyə dönüb, Bax bu gözəlliyə Nəriman, gözəldi.

Nəriman Əyyub

HEYDƏR ƏLİYEV 21 ANIM GÜNÜ XÜSUSİ BURAXILIŞ

Müstəqil Azərbaycan ulu öndər Heydər Əliyevin möhkəm təməl üzərində ucaldığı əzəmətli abidədir

Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında aparılmış son dərəcə gərgin fəaliyyət nəticəsində Azərbaycan xalqının taleyi ilə pərdəarxası oyunlara, siyasi anarxiya və eksperimentlərə son qoyulmuş, ölkədə cinayətkarlığın qarşısı tam alınmış, bütün qanunsuz silahlı dəstələr ləğv olunmuşdu ki, bunlar da bütövlükdə Azərbaycanda dövlət quruculuğu prosesinin uğurla aparılması üçün şərait yaratmışdı. Azərbaycan dövlətçiliyinin mövcudluğuna böyük təhlükə olan 1994-cü il oktyabr və 1995-ci il mart dövlət çevrilişi cəhdlərinin qarşısı Heydər Əliyevin qətiyyəti sayəsində alınmış, dövlət müstəqilliyi qorunub saxlanmışdır. Məhz buna görə də ölkəmizdə müstəqil dövlət təsisatlarının yaranması və dövlət quruculuğu prosesi böyük vüsət almışdı ki, bunun da əsasını müstəqil Azərbaycanın qəbul etdiyi ilk Konstitusiyaya təşkil edirdi. Ondan sonrakı dövrdə Azərbaycanda dövlətçiliyin möhkəmlənməsi və demokratik prinsiplərin bərqərar olması, demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət quruculuğu prosesinin uğurla, sürətlə həyata keçirilməsi şəxsən Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Heydər Əliyevin Azərbaycan rəhbərliyinə qaydıışı ilə başlıca qayəsini müstəqillik, azərbaycançılıq, dövlətçilik, ədalətlik, demokratiya, milli tərəqqi, dünyəvilik kimi ümumbəşəri dəyərlər təşkil edən yeni bir ideologiyanın əsası qoyulmuşdur. Heydər Əliyevin apardığı daxili siyasət Azərbaycanın hər bir vətəndaşına azad, sərbəst yaşamaq hüquqlarını təmin etmək və

öz rifahını yaxşılaşdırmaq imkanları yaratmaqdan ibarət olub. Heydər Əliyevin fəaliyyətində iqtisadi islahatlar, bazar iqtisadiyyatının bərqərar olması, iqtisadi

inkışafın təmin edilməsi, Azərbaycanın dünya iqtisadiyyatına inteqrasiyası, özəlləşdirmə proqramının, aqrar islahatların həyata keçirilməsi ardıcıl prioritet sahələr olub. Heydər Əliyev demokratik, hüquqi dövlət quruculuğu istiqamətində davamlı siyasət yeridərək, ölkədə insan hüquq və azadlıqlarının başlıca prinsiplərinin bərqərar olması üçün əsaslı zəmin yaratdı. Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan dövlətinin xarici siyasəti, dünyanın aparıcı dövlətləri və beynəlxalq təşkilatları ilə əlaqələri milli maraqlara və uzaqgörən siyasi perspektivlərə əsaslanan xətlə inkışaf etməyə başlayıb.

Heydər Əliyevin xarici siyasət məsələlərinə müstəsna

əhəmiyyət verməsi, beynəlxalq miqyasda etiraf olunan uğurlu və cəsarətli addımlar atması, milli məqsədlər naminə ən nüfuzlu tribunalardan bacarıq və mə-

tdirən sülhsevər xarici siyasətinin əsasında isə, ilk növbədə, milli müstəqilliyin möhkəmləndirilməsi, dövlətlərin hüquqlarına hörmətlə yanaşılması, bütün mübahisəli məsələlərin sülh və danışıqlar yolu ilə həll edilməsi, qarşılıqlı surətdə faydalı iqtisadi, elmi və mədəni əməkdaşlıq yaradılması, dövlətlərarası əlaqələrə mane olan hər cür məhdudiyətlərin aradan qaldırılması prinsipləri dayanırdı. Heydər Əliyev 1992-ci ildən başlayaraq türkdillil dövlətlər arasında iqtisadi, siyasi, ədəbi-mədəni əlaqələrin genişləndirilməsi və möhkəmləndirilməsi sahəsində də gərgin fəaliyyət göstərmişdir. O, bütün türk dünyasının ən nüfuzlu şəxsiyyəti kimi şöhrət qazanıb. Heydər Əliyev Azərbaycanın təbii sərvətlərindən, əlverişli coğrafi-strateji mövqeyinin üstünlüklərindən ölkənin milli mənafeələrinə uyğun şəkildə istifadə edilməsinə yönəldilmiş irimiqyaslı beynəlxalq iqtisadi sazişlərin işlənilməsinə və həyata keçirilməsinə sahəsində son dərəcə gərgin və səmərəli fəaliyyət göstərmişdir. Onun böyük siyasi iradəsi və müdrik uzaqgörənliyi sayəsində əhəmiyyətli beynəlxalq müqavilələrə imza atılmış və onların həyata keçirilməsinə başlanılıb. Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə böyük siyasi mənə kəsb edən bir sıra dünya miqyaslı iqtisadi proqramların həyata keçirilməsində Azərbaycanın aparıcı rol oynayıb. Böyük bir coğrafi məkanda region qüvvələrinin birləşməsinə də Heydər Əliyevin danılmaz xidmətləri olub. Tarixin amansız və sərt sınaqları dövründə dünyanın

harətlə istifadə etməsi Azərbaycan dövlətçiliyinin bu günü və gələcəyi baxımından son dərəcə əhəmiyyətli olub.

Heydər Əliyevin fəal diplomatiyası nəticəsində Azərbaycanın demokratiya prinsiplərinin bərqərar olması üçün əsaslı zəmin yaratdı. Heydər Əliyevin xarici siyasətinin əsasında sülh, beynəlxalq hüquq normalarına, sərhədlərin bütövlüyünə və toxunulmazlığına, dövlətlərin ərazi bütövlüyünə hörmət və qarşılıqlı surətdə faydalı əməkdaşlıq prinsipləri təşkil edib.

Onun dünya təcrübəsinin bütün nailiyyətlərini, sivil beynəlxalq normaları özündə tam əks

etdirən sülhsevər xarici siyasətinin əsasında isə, ilk növbədə, milli müstəqilliyin möhkəmləndirilməsi, dövlətlərin hüquqlarına hörmətlə yanaşılması, bütün mübahisəli məsələlərin sülh və danışıqlar yolu ilə həll edilməsi, qarşılıqlı surətdə faydalı iqtisadi, elmi və mədəni əməkdaşlıq yaradılması, dövlətlərarası əlaqələrə mane olan hər cür məhdudiyətlərin aradan qaldırılması prinsipləri dayanırdı. Heydər Əliyev 1992-ci ildən başlayaraq türkdillil dövlətlər arasında iqtisadi, siyasi, ədəbi-mədəni əlaqələrin genişləndirilməsi və möhkəmləndirilməsi sahəsində də gərgin fəaliyyət göstərmişdir. O, bütün türk dünyasının ən nüfuzlu şəxsiyyəti kimi şöhrət qazanıb. Heydər Əliyev Azərbaycanın təbii sərvətlərindən, əlverişli coğrafi-strateji mövqeyinin üstünlüklərindən ölkənin milli mənafeələrinə uyğun şəkildə istifadə edilməsinə yönəldilmiş irimiqyaslı beynəlxalq iqtisadi sazişlərin işlənilməsinə və həyata keçirilməsinə sahəsində son dərəcə gərgin və səmərəli fəaliyyət göstərmişdir. Onun böyük siyasi iradəsi və müdrik uzaqgörənliyi sayəsində əhəmiyyətli beynəlxalq müqavilələrə imza atılmış və onların həyata keçirilməsinə başlanılıb. Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə böyük siyasi mənə kəsb edən bir sıra dünya miqyaslı iqtisadi proqramların həyata keçirilməsində Azərbaycanın aparıcı rol oynayıb. Böyük bir coğrafi məkanda region qüvvələrinin birləşməsinə də Heydər Əliyevin danılmaz xidmətləri olub. Tarixin amansız və sərt sınaqları dövründə dünyanın

ayrı-ayrı ölkələrinə səpələnərək yaşamaq məcburiyyətində qalmış azərbaycanlıların birlik və həmrəyliyinə əldə edilməsi işində Heydər Əliyevin müstəsna xidmətləri vardır. O, dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanması və onların bir Vətən - müstəqil Azərbaycan ətrafında sıx birləşməsi üçün daim və əzmlə səy göstərmiş, bu istiqamətdə son dərəcə qiymətli qərarlar qəbul edib. Heydər Əliyevin siyasi, iqtisadi, ictimai və mədəni həyatın bütün sahələrində həyata keçirdiyi planlar artıq Azərbaycanın gerçəkliyinə çevrilmişdir. Onun fəaliyyəti də, şəxsiyyəti də Azərbaycan tarixinin ayrılmaz bir hissəsini təşkil edir. Hər bir azərbaycanlının taleyində Heydər Əliyev dühasının bir zərəsi var. Heydər Əliyev bizim dahi müasirimizdir. Bu faktın özü hər bir azərbaycanlı üçün qürur və iftixar mənbəyidir. Heydər Əliyev eyni zamanda, taleyin xalqımıza bəxş etdiyi böyük tarixi şəxsiyyətdir. O, Azərbaycanın tarixi inkışaf prosesinə təkan vermişdir. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu kimi milli dövlətçiliyimizin ideya əsasını məhz Heydər Əliyev yaratdı. Bütün mənalı həyatını öz xalqına bəxş etmiş Heydər Əliyevin siyasi və dövlət xadimi kimi zəngin fəaliyyəti Azərbaycan xalqının tarixində dərin iz buraxaraq, əsl dövlət idarəçiliyi məktəbinə çevrilib. Azərbaycan xalqının hələ neçə-neçə nəslə bu böyük məktəbdən, Heydər Əliyevin zəngin siyasi irsindən ölkəmizin inkışafı, xalqımızın rifahı naminə faydalanacaq.

Ismayıl Tahir

Ulu öndər Heydər Əliyevin müdrik kəlamları

-Böyük siyasəti kiçik hissələrə, xırda mənfəətlərə bağlamaq olmaz.
-Kim müxalifətdə durursa-dursun, ancaq Vətəninə, xalqına, mənəviyyatına, məsləkinə müxalifətdə dumasın.
-Xalq dövlət üçün yox, dövlət xalq üçün olmalıdır.
-Həqiqi mənəviyyəti milyonlara, milyardlara da almaq mümkün deyildir. Amma milyonları, milyardları olan adamlar cəmiyyətdə mənəviyyətsiz heç bir şeydirlər.
-Tarix həmişə hər şeyi öz yerinə qoyur.
-Əgər hər hansı ölkənin xalqları öz hüquqlarını anlayır və onları qoruyub bilirsə, o zaman ən kiçik dövlət belə ən böyük məmləkət qədər güclü olar.
-Azadlıq və istiqlalıyyət hər bir xalqın milli sərvətidir.
-Başqasının fikrinə hörmət etmək, ondan faydalı bir şey götürmək qabiliyyəti hər bir adama lazımdır.
-Bir hadisənin qarşısını almaq, o hadisə baş verəndən sonra onun nəticələrini aradan götürməkdən daha asandır.
-Hər bir insan həyatda öz yerini tapmalıdır. Amma öz yerini, özünə məxsus olan yerini tapmalıdır.
-Heç kim əbədi qalib ola bilməz.
-Heç bir ölkə, ən böyük bir ölkə də yalnız öz çərçivəsində iqtisadiyyatını lazımi səviyyədə inkışaf etdirə bilməz.
-Kim ki, biliyindən, bacarığından artıq iddialar edir o, həmişə məğlub olur.
-Dövlət, ölkə nə qədər çox xalqı birləşdirsə, bir o qədər zəngin olur, çünki onların hər biri ümumdünya mədəniyyətinə və sivilizasiyasına öz töhfəsini verir.
-İnsanların mənəvi sərvətlərinin hamısından dinin fərqi ondadır ki, o, dini mənsubiyyətdən asılı olmayaraq həmişə insanları dostluğa, həmrəyliyə, birliyə dəvət etmişdir.
-Sənətdə hər kəsin öz yeri var. Heç kəs kiminsə yerini almır.
-Heç bir ölkəni özünə düşmən hesab etməməlisən.

-Həyatda şəərəflə şəərəfsizliyi, şəxsi rifahla ictimai borcu, tamahkarlıqla vicdanlılığı hər bir kəs özü seçir.
-Rüsvətxoru, oğrunu qəhrəman etmək öz xalqına xəyanət etməkdir.
-Ədalətsizliklə ədaləti bərpə etmək olmaz.
-İqtisadiyyatı güclü olan dövlət hər şeyə qadirdir.
-Sülh danışıqlarını cəsarətlə apara bilmək üçün güclü orduya malik olmaq lazımdır.
-İlk işə başlayan şəxslərin üzərinə həmişə çox böyük, şəərəfli vəzifələr düşür.
-Öz ana dilini bilməyən adamlar şikəst adamlardır!
-Ağıl olan yerdə zora ehtiyac yoxdur.
-Rüsvətxorluq bizi içimizdən yeyir.
-Yol - iqtisadiyyat, mədəniyyət, bir sözlə həyat deməkdir.
-Xalq həmişə mənəviyyət birləşdirmişdir. Çünki başqa əsaslara nisbətən mənəvi əsaslar daha üstündür.
-Müstəqilliyin əldə olunması nə qədər çətindirsə, onun saxlanılması, daimi, əbədi olması bundan da çətindir.
-Vəzifədən ötrü yaşayan adamlar bədbəxt adamlardır.
-Dövlət onun ərazisində yaşayan əhalinin təminatçısı olmalıdır.
-Bizim bütün təbii sərvətlərimiz xalqa məxsusdur və bu sərvətlərdən istifadə olunmasında heç kəsin müstəsna haqqı yoxdur.
-Həqiqəti gizlətmək, həqiqətin üstünü bəsdırmaq olmaz.
-Heç bir vətəndaş ictimai-siyasi həyata biganə qalmamalıdır.
-Xalqla ordunun birliyi həm xalqın qüdrətini artırır, həm də ordunu daha qüvvətli edir.
-Dünya ümumiyyətlə quruculuqla, tikib-yaratmaqla yaşayıb, inkışaf edib.
-Xalq bir çox xüsusiyyətləri ilə tanınır, sayılır və dünya xalqları içərisində fərqlənir. Bu xüsusiyyətlərdən ən yüksəyi, ən böyüyü mədəniyyətdir.

-Yüksək mədəniyyətə malik olan xalq həmişə irəli gedəcək, həmişə yaşayacaq, həmişə inkışaf edəcəkdir.
-Mədəniyyət bəşəriyyətin topladığı ən yaxşı nümunələrlə xalqları zənginləşdirir.
-Müstəqillik yolu qədər çətin yol yoxdur.
-Ölkələr arasında dostluq münasibətlərinin möhkəmlənməsinə mədəniyyət və elm sahəsində əlaqələrin təsiri böyükdür.
-Xalq həmişə öz ziyalıları, öz mədəniyyəti, öz elmi ilə tanınır.
-Xalq gərək daim öz kökünü xatırlasın.
-Tariximizin hər səhifəsi bizim üçün əzizdir.
-Tarixi olduğu kimi qəbul etmək, dərk etmək və olduğu kimi qiymətləndirmək lazımdır.
-Tariximiz bizim üçün dərs olmalıdır.
-Tarix heç nəyi silmir.
-Xalq milli əhval-ruhiyyə ilə milli mənlilik zirvəsinə qalxırsa, onun başında duran adamlar isə öz şəxsi mənafeələrinə görə xalqın başından basılırsa, bax, bu, xalqın ən böyük faciəsidir.
-Kiməsə qarşı ədalətsizlik edilibsə, bu ədalətsizliyin qarşısını ədalətlə almaq lazımdır. Amma ədalətsizliyə qarşı daha böyük bir cinayət törətmək, ədalətsizlikdən də bətərdir.
-Heç vaxt inamımızdan, dinimizdən uzaqlaşmayacağıq və bu mənəvi mənbələrimizdən istifadə edərək gələcəyimizi quracağıq!
-Quran-şərəfin bizə verdiyi tövsiyələr, dərs, göstərdiyi yollar paklığa, düzlüyə, doğruluğa, sədaqətə, qəhrəmanlığa, cəsarətə, cəsurluğa dəvət edən tələblərdir, tövsiyələrdir.
-Biz təbiətə qarşı zor işlədə bilmərik.
-Cəmiyyətin gələcək tərəqqisi bir çox cəhətdən indi gənclərimizə nəyi və necə öyrətməyimizdən asılı olacaqdır.
-Rəhbərlik etmək, yəni adamları öyrətmək və təbiişləndirmək üçün gərək mənəvi haqqın olsun.
-İnsan mənəviyyət üçün yaşamaqlıdır. Mənəviyyəti qoruyan, yaşadan insan əbədi olacaqdır. Hamı bir boyda ola bilməz, hamının eyni fikri ola bilməz.

-Fikir müxtəlifliyi təbii hadisədir.
-Hər bir xalqın milliliyini, mənəvi dəyərlərini yaşadan, inkışaf etdirən onun dilidir.
-Dil böyük bir aləmdir.
-Ana dilini bilməmək, ana dilini qiymətləndirməmək, şübhəsiz ki, xalq qarşısında böyük qəbahətdir.
-Hər bir xalq öz dili ilə yaranır. Ancaq xalqın dilini yaşatmaq, inkışaf etdirmək və dünya mədəniyyəti səviyyəsinə qaldırmaq xalqın qabaqcıl adamlarının, elm, bilik xadimlərinin fəaliyyəti nəticəsində mümkündür.
-Xalq azadlıq uğrunda mübarizə apararkən qurbanlar verməlidir. Keçmişdə də belə olmuşdur, bu gün də belədir, gələcəkdə də belə olacaqdır.
-Hər bir alim qiymətlidir. Ancaq nəzəriyyəni təcrübə ilə birləşdirən, fikirlərini təbiişləndirən və onlardan əməli nəticə götürə bilən, cəmiyyətə, ölkəyə, xalqa konkret fayda gətirən insanlar alimlərin sırasında xüsusi yer tuturlar.
-Görkəmli şəxsiyyətlər xalqın zəkasını, elmini, mədəniyyətini, mənəviyyatını dünyaya nümayiş etdirirlər.
-Demokratiya insanların süurunda dəyişiklik deməkdir. Bu dəyişiklik inqilabla olmur, təkamül yolu ilə, tədricən gedir.
-Vətən müharibəsi bütün xalqın, hər bir vətəndaşın öz şəərəf və namusunu qorumaq üçün aparılan müharibədir!
-Ziyalıların, mədəniyyət xadimlərinin, elm xadimlərinin cəmiyyətdə hörmətini qaldırmaq lazımdır.
-Ziyalılıq kütləvi ola bilməz. Alim, şair, bəstəkar, rəssam, yazıçı, artist - bunlar fitri istedadla malik olan nadir adamlardır.
-Milli azadlığa nail olmaq üçün milli oyanış, milli dirçəliş, milli ruhun canlanması lazımdır.
-Vətənpərvərlik insanın daxilindəki duyğulardır.
-Əgər bunlar yoxdursa, o insan mənəviyyətsizdir.
-Gərək nəbzün Vətənin nəbzi ilə vursun.
-Tənqid həmişə işə kömək edir.
-Xalqın, Vətənin taleyi hər bir insanın taleyində çevrilməlidir!

SABİTLİYİN YARADICISI – HEYDƏR ƏLİYEV

Xalqımızın milli bayramları arasında Milli Qurtuluş gününün ayrıca yeri var. Çünki Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin xalqın arzusu və tələbi ilə 21 il əvvəl hakimiyyətə qayıdışı ilə əlamətdar olan 15 iyun-Milli Qurtuluş həqiqətən müstəqil dövlətimizin məhvolma təhlükəsindən xilasının əbədi tarixi günü oldu.

Hamımızın yaxşı yadındadır ki, 1993-cü ilin iyun günlərində baş vermiş Gəncə hadisələri, nəsi dövlət rəhbərlərinin bir ovuc silahlı quldurun qarşısında aciz qalması, ölkədə faktiki olaraq vətəndaş müharibəsinin başlanması, erməni təcavüzünün genişlənməsi, ayrı-ayrı ölkələrdə, xüsusən cənub rayonlarında seperatçılıq meyillərinin güclənməsi Azərbaycanı fəlakətə üz-üzə qoymuşdu, AXC-Müsavat iqtidarının cəmi bir il davam etmiş səriştəsiz rəhbərliyi cəmiyyət həyatının bütün sahələrində dərin böhranla nəticələndi

1990-cı ilin yanvar ayında imperiya qüvvələrinin Bakıda törətdiyi qırğına qarşı heç nədən qorxmadan kəskin etiraz səsinə ucaldan ilk siyasətçi Heydər Əliyev oldu. Azərbaycana döndükdən sonra da onu heç bir yüksək vəzifə cəlb etmədi. Sadəcə olaraq öz torpağında, öz xalqı arasında yaşamaq istəyirdi. Amma 1993-cü ilin iyun hadisələri vəziyyəti kökündən dəyişdi. Bir-birinin ardınca hakimiyyətə gələn bacarıqsız iqtidarlara xalqın problemlərini həll etmək əvəzinə millətə, dövlətə yalnız faciyyəyə yuvarlandırdılar. Xalqın səbri tükənmişdi. Cəmiyyətin ayrı-ayrı təbəqələrinin nümayəndələri möhtərəm Heydər Əliyevə müraciət edib dövlətin idarə olunması məsuliyyətini öz üzərinə götürməyi xahiş etmişdilər. Bu xahişlərə "yox" cavabı verən müdrik dövlət xadimi 1993-cü ilin iyununda Azərbaycana gözləyən fəlakətin miqyasını dərk edərək, xalqın təkidli qərarını qəbul etdi və yenidən siyasətə

qayıtmalı oldu.

O vaxtdan 21 il keçir. Bu qısa müddətdə ölkəmiz hər cəhətdən tanınmaz dərəcədə dəyişib. Halbuki 21 il əvvəl Azərbaycan və bütövlükdə Cənubi Qafqazda baş verən hadisələri izləyən siyasi müşahidəçilər vəziyyətdən çıxış yolu görmürdülər. Çoxları elə zənn edirdi ki, Azərbaycanın nicat yolu yoxdur, ölkə parçalanmaya doğru gedir və s. Üstəlik Azərbaycanın müstəqilliyini gözü götürməyən qüvvələr müvafiq ssenarilər hazırlamışdılar. Ancaq Heydər Əliyev dühası bu proqnozları alt-üst etdi.

Qanunsuzluğu, qanunçuluq, hərəmərcliyi sabitlik, tənəzzülü tərəqqi əvəz etmişdir. Özü də bütün bunlar asanlıqla əldə edilmişdir. Xaricdən idarə olunan daxili düşmənlər dəfələrlə Azərbaycana seçdiyi azadlıq, müstəqillik yolundan yayındırmaq, xalqımızı yenidən fəlakət burulğanında qər q etmək üçün dəfələrlə dövlət çevrilişi cəhdlərinə əl atmış, Respublikamızın

Rəhbərinin həyatına sui-qəsd etmişdilər. Lakin Heydər Əliyev qətiyyəti, xalqın öz Rəhbərinə sarsılmaz inamı bütün bu xəyanətlərin qarşısına sədd çəkdi, "Sapı özümüzədən olan baltalar"ın və onların yadelli ağalarının qara niyyətlərini puça çıxartdı. Möhtərəm Ümummilli Liderimizin Respublikamıza rəhbərlik etdiyi illərdə Azər-

baycanın əldə etdiyi nailiyyətlər saysız-hesabsızdır. Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev cəmiyyətdə köklü islahatlar aparılmasına sabit ictimai-siyasi şəraitin yaradılması üçün öz xalqına layiqli xidmət etmişdir. Bu gün Azərbaycan demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət quruculuğu yolu ilə inamla irəliləyir. Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin dərinəndən düşünülmüş siyasəti və göstərdiyi böyük səylər nəticəsində istehsalatda gərilmə aradan qaldırılmış. İqtisadi yüksəlişin başlanğıcı qoyulmuş, inflyasiya tamamilə cilovlanmış, milli valyutamız möhkəmlənmiş, radikal aqrar islahat, özəlləşdirmə geniş vüsət almışdır. 1995-ci ilin noyabrında ümumxalq səsverməsi (referendum) yolu ilə qəbul olunmuş müstəqil dövlətimizin ilk konstitusiyasının müddəalarına uyğun olaraq ölkədə söz, vicdan azadlığı, insan hüquq və azadlıqları bərqərar edilmiş, vətəndaş cəmiyyətinə doğru mühüm addımlar atılmışdır.

Ulu öndər Heydər Əliyevin müdrik xarici siyasəti Azərbaycanın dünya birliyində layiq olduğu yeri tutmağa imkan vermişdir. Respublikamız əsas beynəlxalq və regional təşkilatlara üzv seçilmiş, dünya birliyinə inteqrasiya sahəsində əhəmiyyətli uğurlar qazanmışdır. Əgər 20 il əvvəl heç bir xarici investor Azərbaycan iqtisadiyyatına in-

vestisiya qoymağa cürət etməzdi, bu gün adambaşına düşən xarici investisiyaların həcminə görə Azərbaycan MDB ölkələri arasında qabaqcıl yerlərdən birini tutur. Ölkəyə investisiya axınının əsasını isə 1994-cü ildən bəri Xəzərin Azərbaycan sektorundakı neft yataqlarının birgə işlənməsi barədə bilavasitə Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında dünyanın ən iri şirkətləri ilə bağlanmış müqavilələr imzalanmışdır. Elə həmin ildən etibarən hər il keçirilən "Xəzərneftqaz" beynəlxalq sərgiləri milli iqtisadiyyatımıza get-gedə artan marağı nümayiş etdirir.

Dövlətimizin başçısının xarici siyasətində əsas xətti, şübhəsiz, Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təjavüzü ilə bağlı məsələ təşkil edir. Nizamlı müasir milli

işğal altında olan digər ərazilərimiz azad ediləcək, bir milyondan artıq didərgin soydaşlarımız öz yurduna dönəcək. 1993-cü ilin 15 iyununda başlanmış "Qurtuluş günü"nin xalqımız üçün əmin-amanlıq, daxili və xarici siyasətinin möhkəmlənməsində böyük əhəmiyyəti indi də davam etməkdədir..

"...Azərbaycan Respublikasının bugünkü ağır, mürəkkəb və gərgin, vəziyyətinin tam məsuliyyətlə dərk edirəm... Azərbaycan xalqının tarixi nailiyyəti olan Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyini qorumağı, möhkəmləndirməyi, inkişaf etdirməyi özüm üçün ən əsas vəzifələrdən biri hesab edirəm... heç kəsin şübhəsi olmasın ki, ömrümün bundan sonrakı hissəsini harda olursa-olsun, yalnız

ordunun olmadığı bir şəraitdə Azərbaycanın məğlubiyyətlər seriyasından qurtula bilməyəcəyini yaxşı dərk edən Heydər Əliyev 1994-cü ilin mayında cəbhədə atəşkəsə nail oldu və beləliklə, bir tərəfdən nahaq qurbanların qarşısını aldı, digər tərəfdən isə ərazi bütövlüyümüzü qorumağa qadir ordu quruculuğuna başladı.

Müharibənin dağıntı, fəlakət, qan-qada gətirdiyini və Azərbaycanın münaqişəni dinc vasitələrlə tənzimləmək əzmini bəyan edən ölkəmizin rəhbəri beynəlxalq aləmdə Azərbaycana sülhsevər dövlət imici qazandırdı. Xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin göstərdiyi böyük səylər nəticəsində artıq dünya birliyi dövlətimizin ədalətli mövqeyinə tərəfdar çıxmış, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və sərhədlərinin toxunulmazlığını dəstəklədiyini bildirmişdir.

Ermənistan işğal etdiyi Azərbaycan torpaqlarından geri çəkilməlidir, əks - təqdirdə Azərbaycan dövləti ölkənin ərazi bütövlüyünü bərpa etmək üçün bütün mümkün vasitələrdən istifadə etmək hüququnu özündə saxlayır. Şübhə etmirik ki, Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında doğma Qarabağımız və

və yalnız Azərbaycan Respublikasının müstəqil dövlət kimi inkişaf etməsinə həsr edəcəyəm... Azərbaycan Respublikası bundan sonra da onun başına nə gəlsə-gəlsin, müstəqilliyini itirməyəcək, yenidən heç bir dövlətin tərkibinə daxil olmayacaq, heç bir dövlətin əsarəti altında düşməyəcək"

Bu sözləri Azərbaycan Respublikasının Ümummilli lideri Heydər Əliyev Milli Məclisin iclasında ölkə parlamentinin başçısı seçilərkən demişdir.

Hazırda Müstəqil Respublikamızın başçısı möhtərəm Prezidentimiz Ali Baş komandan Cənab İlham Əliyev, Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin siyasətini uğurla davam etdirir.

Əlixan Osmanov

HEYDƏR ƏLİYEV 21 ANIM GÜNÜ XÜSUSİ BURAXILIŞ

Azərbaycanda müstəqil dövlətçiliyi yaradan və yaşadan - Ümummillî Lider Heydər Əliyevin qadir siyasətidir

HEYDƏR ƏLİYEV:

Xalqın, Vətənin taleyi hər bir insanın taleyinə çevrilməlidir!

Heydər Əliyevin 1993-cü ildə Azərbaycan rəhbərliyinə qayıdışı ilə ölkənin ictimai-siyasi, sosial, iqtisadi, elmi-mədəni həyatında, beynəlxalq əlaqələrdə dönüş yaranmış, elmi əsaslara, beynəlxalq norma və prinsiplərə uyğun müstəqil dövlət quruculuğu prosesi başlanmışdır. Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi təxirəsalınmaz tədbirlərin nəticəsi kimi, bir tərəfdən, Milli Ordunun formalaşdırılması, Azərbaycanın milli mənafeələrini qorumağa qadir nizami silahlı qüvvələrin yaradılması, torpaqlarımızın müdafiə olunması ilə bağlı mühüm addımlar atılmış, digər tərəfdən, atəşkəsə nail olmaq üçün bütün siyasi və diplomatik vasitələr işə salınmış, bunun da nəticəsində 1994-cü ilin mayında ölkəmiz üçün həyati əhəmiyyət kəsb edən atəşkəsə nail olunmuşdur.

Azərbaycan daxilində yaranmış nisbi sabitlikdən və beynəlxalq aləmdə ölkəmizə artan inam və maraqlardan istifadə edərək, 1994-cü ilin sentyabrında "Əsrin müqaviləsi" adlandırılan ilk neft müqaviləsinin imzalanması və onun gerçəkləşdirilməsi Heydər Əliyev tərəfindən işlənilib hazırlanmış və müstəqil Azərbaycanın iqtisadi inkişaf konsepsiyasını təşkil edən neft strategiyasının həyata keçirilməsinin parlaq təzahürüdür.

Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında aparılmış son dərəcə gərgin fəaliyyət nəticəsində Azərbaycan xalqının taleyi ilə pərdəarxası oyunlara, siyasi anarxiya və eksperimentlərə son qoyulmuş, ölkədə cinayətkarlığın qarşısı tam alınmış, bütün qanunsuz silahlı dəstələr ləğv olunmuşdu ki, bunlar da bütövlükdə Azərbaycanda dövlət quruculuğu prosesinin uğurla aparılması üçün şərait yaratmışdı. Azərbaycan dövlətçiliyinin mövcudluğuna böyük təhlükə olan 1994-cü il oktyabr və 1995-ci il mart dövlət

çevrilişi cəhdlərinin qarşısı Heydər Əliyevin qətiyyəti sayəsində alınmış, dövlət müstəqilliyi qorunub saxlanmışdır. Məhz buna görə də ölkəmizdə müstəqil dövlət təsisatlarının yaranması və dövlət quruculuğu prosesi böyük vüsət almışdı ki, bunun da əsasını müstəqil Azərbaycanın qəbul etdiyi ilk Konstitusiyası təşkil edirdi. Ondan sonrakı dövrdə Azərbaycanda dövlətçiliyin möhkəmlənməsi və demokratik prinsiplərin bərqərar olması, demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət quruculuğu prosesinin uğurla, sürətlə həyata keçirilməsi şəxsən Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Heydər Əliyevin Azərbaycan rəhbərliyinə qayıdışı ilə başlıca qayəsini

ləşdirmə proqramının, aqrar islahatların həyata keçirilməsi ardıcıl prioritet sahələr olmuşdur.

Heydər Əliyev demokratik, hüquqi dövlət quruculuğu istiqamətində davamlı siyasət yeridərək, ölkədə insan hüquq və azadlıqlarının başlıca prinsiplərinin bərqərar olması üçün əsaslı zəmin yaratmışdır.

Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan dövlətinin xarici siyasəti, dünyanın aparıcı dövlətləri və beynəlxalq təşkilatları ilə əlaqələri milli maraqlara və uzaqgörən siyasi perspektivlərə əsaslanan xətlə inkişaf etməyə başlamışdır.

Heydər Əliyevin xarici siyasət məsələlərinə müstəsna əhəmiyyət

Heydər Əliyevin xarici siyasətinin əsasını sülh, beynəlxalq hüquq normalarına, sərhədlərin bütövlüyünə və toxunulmazlığına, dövlətlərin ərazi bütövlüyünə hörmət və qarşılıqlı surətdə faydalı əməkdaşlıq prinsipləri təşkil etmişdir. Onun dünya təcürbəsinin bütün nailiyyətlərini, sivil beynəlxalq normaları özündə tam əks etdirən sülhsevər xarici siyasətinin əsasında isə, ilk növbədə, milli müstəqilliyin möhkəmləndirilməsi, dövlətlərin hüquqlarına hörmətlə yanaşılması, bütün mübahisəli məsələlərin sülh və danışıqlar yolu ilə həll edilməsi, qarşılıqlı surətdə faydalı iqtisadi, elmi və mədəni əməkdaşlıq yaradılması, dövlətlərarası əlaqələrə mane olan hər cür məhdudiyətlərin aradan qaldırılması prinsipləri dayanırdı. Heydər Əliyev 1992-ci ildən başlayaraq türkdilli dövlətlər arasında iqtisadi, siyasi, ədəbi-mədəni əlaqələrin genişləndirilməsi və möhkəmləndirilməsi sahəsində də gərgin fəaliyyət göstərmişdir. O, bütün türk dünyasının ən nüfuzlu şəxsiyyəti kimi şöhrət qazanmışdır.

Heydər Əliyev Azərbaycanın təbii sərvətlərindən, əlverişli coğrafi-strateji mövqeyinin üstünlüklərindən ölkənin milli mənafeələrinə uyğun şəkildə istifadə edilməsinə yönəldilmiş irimiqyaslı beynəlxalq iqtisadi sazişlərin işlənilib hazırlanması və həyata keçirilməsi sahəsində son dərəcə gərgin və səmərəli fəaliyyət göstərmişdir. Onun böyük siyasi iradəsi və müdrik uzaqgörənliyi sayəsində əhəmiyyətli beynəlxalq müqavilələrə imza atılmış və onların həyata keçirilməsinə başlanmışdır. Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə böyük siyasi məna kəsb edən bir sıra dünya miqyaslı iqtisadi proqramların həyata keçirilməsində Azərbaycan aparıcı rol oynamışdır. Böyük bir coğrafi məkanda region qüvvələrinin birləşməsinə də Heydər Əliyevin danılmaz xidmətləri olmuşdur.

Tarixin amansız və sərt sınaqları dövründə dünyanın ayrı-ayrı ölkələrinə səpələnərək yaşamaq

məcburiyyətində qalmış azərbaycanlıların birlik və həmrəyliyinə əldə edilməsi işində Heydər Əliyevin müstəsna xidmətləri vardır. O, dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanması və onların bir Vətən - müstəqil Azərbaycan ətrafında sıx birləşməsi üçün daim və əzmlə səy göstərmiş, bu istiqamətdə son dərəcə qiymətli qərarlar qəbul etmişdir.

Heydər Əliyevin siyasi, iqtisadi, ictimai və mədəni həyatın bütün sahələrində həyata keçirdiyi planlar artıq Azərbaycanın gerçəkliyinə çevrilmişdir. Onun fəaliyyəti də, şəxsiyyəti də Azərbaycan tarixinin ayrılmaz bir hissəsini təşkil edir. Hər bir azərbaycanlının taleyində Heydər Əliyev düşüncəsinin bir zərrəsi vardır. Heydər Əliyev bizim dahi müasirimizdir. Bu faktın özü hər bir azərbaycanlı üçün qürur və iftixar mənbəyidir. Heydər Əliyev eyni zamanda, taleyin xalqımıza bəxş etdiyi böyük tarixi şəxsiyyətdir. O, Azərbaycan tarixi inkişaf prosesinə təkən vermişdir. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu kimi milli dövlətçiliyimizin ideya əsasını məhz Heydər Əliyev yaratmışdır.

Bütün mənalı həyatını öz xalqına bəxş etmiş Heydər Əliyevin siyasi və dövlət xadimi kimi zəngin fəaliyyəti Azərbaycan xalqının tarixində dərin iz buraxaraq, əsl dövlət idarəçiliyi məktəbinə çevrilmişdir.

Azərbaycan xalqının hələ neçə-neçə nəsli bu böyük məktəbdən, Heydər Əliyevin zəngin siyasi irsindən ölkəmizin inkişafı, xalqımızın rifahı naminə faydalanacaqdır.

müstəqillik, azərbaycançılıq, dövlətçilik, ədalətçilik, demokratiya, milli tərəqqi, dünyəvilik kimi ümumbəşəri dəyərlər təşkil edən yeni bir ideologiyanın əsası qoyulmuşdur. Heydər Əliyevin apardığı daxili siyasət Azərbaycanın hər bir vətəndaşına azad, sərbəst yaşamaq hüquqlarını təmin etmək və öz rifahını yaxşılaşdırmaq imkanları yaratmaqdan ibarət olmuşdur. Heydər Əliyevin fəaliyyətində iqtisadi islahatlar, bazar iqtisadiyyatının bərqərar olması, iqtisadi inkişafın təmin edilməsi, Azərbaycanın dünya iqtisadiyyatına inteqrasiyası, özəl-

verməsi, beynəlxalq miqyasda etiraf olunan uğurlu və cəsarətli addımlar atması, milli məqsədlər naminə ən nüfuzlu tribunalardan bacarıq və məharətlə istifadə etməsi Azərbaycan dövlətçiliyinin bu günü və gələcəyi baxımından son dərəcə əhəmiyyətli olmuşdur.

Heydər Əliyevin fəal diplomatiyası nəticəsində Azərbaycan dünyanın demokratik dövlətlərinin və aparıcı ictimai təşkilatlarının ölkəmizə, onun zorla cəlb olunduğu silahlı münaqişəyə münasibətinin əsaslı surətdə dəyişməsinə nail ola bilmişdir.

**Nofel
Ədalət**

KQB generalı Titkov: "Qorbaçov Əliyevdən qorxurdu"

1987-ci ildə Heydər Əliyev Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasının (Sov İKP) Mərkəzi Komitəsinin (MK) Siyasi Büro üzvlüyündən və SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini vəzifəsindən istefaya getməyə məcbur edildi. Elə bununla da Azərbaycanın qara günləri başladı. Bir neçə ay keçmədi ki, 1988-ci ilin fevral ayında Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları başladı və qanlı Qarabağ müharibəsinin əsası qoyuldu. Əksər politoloqlar Heydər Əliyevin sovet rəhbərliyindən uzaqlaşdırılmasını Sov İKP MK-nın baş katibi Mixail Qorbaçovun ondan qorxması ilə izah edirlər. ANS PRESS-in əməkdaşı vaxtilə SSRİ Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin (KQB) 9-cu idarəsinin rəis müavini işləmiş general-mayor Mixail Vladimiroviç Titkovla görüşüb və bu məsələyə aydınlıq gətirmək istəyib. General-mayor Mixail Titkov 1969-cu ildən 1991-ci ilə kimi Sov İKP MK-nın Siyasi Büro üzvlərinin təhlükəsizliyini təmin edilməsinə rəhbərlik edib.

- Heydər Əliyevlə nə vaxtdan tanış idiniz?

- Lap yaxından olmasa da ilk dəfə 1978-ci ildə tanış olduq. Mən onda hələ general deyildim, sırayı əməkdaş idim. Fələstin Azadlıq Təşkilatının lideri Yasir Ərəfatla Bakıya gəlmişdim. O, Moskvaya səfərə gəlmişdi. Mən onun mühafizəsinə rəhbərlik edirdim. Mayın 1-də isə Qızıl meydandakı paradan buraya gəldik. İlk tanışlığım onda oldu.

1982-ci ildə Heydər Əliyev Moskvaya köçəndən sonra onunla tez-tez ünsiyyətdə olurduq. Biz onunla xarici səfərlərə getmişik. Onunla Vyetnamda, Meksikada səfərdə

olmuşuq. Biz peşəkarlara onunla işləmək bir tərəfdən asan idi, digər tərəfdən isə çətin. Niyə çətin idi? Bir vaxtlar o, Azərbaycanda DTK sədri Semyon Kuzmiç Tsviqunun müavini işləmişdi. Birinci müavin kimi o, əks kəşfiyyatla, iri tədbirlərin - nümayişlərin, fəxri qonaqların qarşılınmasının təşkili və s. ilə

məşğul olub. Buna görə də bizim 9-cu idarənin işini başqa Siyasi Büro üzvlərindən fərqli olaraq əyani bilirdi, çünki özü də bununla məşğul olmuşdu. Ona görə də xaricə səfərlər zamanı bizim işi müşahidə edəndə vəziyyəti çox dəqiq görürdü. Buna görə də onunla işləmək çətin idi. Amma, ümumiyyətlə, onunla işləmək asan idi. Çünki hər hansı bir fəvqəladə vəziyyət yarananda nə etmək lazım olduğunu yaxşı bilirdi. Məsələn, deyirdik, Heydər Əliyev, burdan keçək, bu blokdan girək və burdan çıxacaq, vəziyyətə uyğun maşını dəyişək və s. O,

bütün bunları çox rahat anlıyırdı.

- Deyirlər, Heydər Əliyevin qeyri-standart iş qrafiki olub, tez gəlib, gec gedib. Bu sizə çətinlik yaratmırdı?

- Stalinin vaxtında gecələr işləyirdilər. Səhər saat 5-dən tez heç kim evə gedə bilməzdi. Aleksey Mixayloviç Kosigin səhər saat 9-da işə gəlirdi, axşam saat 8-dən tez evə getməzdi. Heydər Əliyevin iş qrafiki isə daha mürəkkəb idi, səhər saat 9-dan tez işə gəlirdi, gecə saat 10-dan, 11-dən tez evə getməzdi.

- O vaxt SSRİ-nin rəhbəri olmuş Mixail Qorbaçovun Heydər Əliyevdən çəkdiyini deyirlər. Bu nə ilə bağlı idi?

- Heydər Əliyevin dövlət idarəçiliyi üzrə fəaliyyəti Qorbaçovunku ilə müqayisədə çox geniş idi. Heydər Əliyev böyük bir respublikaya rəhbərlik etmişdi. Qorbaçov isə Stavropol diyarının rəhbəri olmuşdu. Yəni Heydər Əliyevin Siyasi Büro üzvlüyünə və SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müaviniyə gəldiyi yolun miqyası daha böyük idi. Qorbaçov isə diyar rəhbərliyindən Sov İKP MK-nın kənd təsərrüfatı üzrə katibliyinə gəlmişdi.

İstər-istəməz iki siyasətçi görüşəndə bu, özünü göstərirdi. Yeni siyasətçinin biri çox bilirdi, o birisi isə az. Heydər Əliyev unikal yaddaşı ilə seçilirdi. O, rəqəmləri, istiqamətləri və s.-i dəqiq bilirdi. SSRİ Nazirlər Soveti sədri Tixonovun birinci müavini işləyəndə, o, sənaye, maşınqayırma, kənd təsərrüfatı və s. nazirlərlə görüşürdü. O, onlarla peşəkar səviyyədə söhbət edirdi. Qorbaçovun da qatıldığı böyük forumlarda ondan sonra Heydər Əliyev də çıxış edirdi. Mixail Sergeyeviç görürdü ki, o, bir çox məsələlərdə Heydər Əliyevdən az bilir. Bu

məktəbdə də belədir, əlaçı şagirdləri sevmirlər. Heydər Əliyevin nüfuzu həm ölkə daxilində, həm də xaricə səfərlərində hiss edilirdi. Onu xüsusi hörmətlə qarşılayır, alqışlayırdılar. Bunu da Qorbaçova çatdırırdılar. Ona görə də yanında daha populyar və nüfuzlu adamı görmək istəmədi.

Mixail Sergeyeviç Sov İKP MK-nın katibi vəzifəsinə seçiləndə Stavropol diyarında onunla işləmiş mühafizəçisini özü ilə gətirdi. Amma Sov İKP MK-nın baş katibi seçiləndə həmin mühafizəçidən imtina etdi. Düşündü ki, artıq həmin mühafizəçi ona yaraşmır və dəyişdi. O vaxt SSRİ Nazirlər Soveti sədri işləyən Tixonov bu məsələni eşitdi və əmr verdi ki, onun mühafizəçisini də dəyişsinlər. Heydər Əliyev də bunu tövsiyyə etdi. Amma Heydər Əliyev öz mühafizəçisi Aleksandr Alekseyeviç İvanovun sadiqliyinə böyük hörmət nümayiş etdirərək bu tövsiyyəni nəzərə almadı. Yəni onun öz mövqeyi vardı və öz fikri uğrunda həmişə mübarizə aparırdı. Hər rəhbərdə bu keyfiyyət olmur.

- Bəs, Heydər Əliyevi işdən çıxaran dan sonra Qorbaçovun qorxusu nə ilə bağlı idi? Çünki Heydər Əliyev işdən çıxan kimi Moskvadan xüsusi komissiya gəlib, Bakıda onun 10 illik fəaliyyətini yoxlamağa başladı.

- Bilirsiniz, bu da insanın xarakterindən asılıdır. Adam var, kimisə işdən çıxarır, sonra rahatlaşır. Adam da var xaraktercə kinlidir. Qorbaçov da kinlidir. Ona görə də komissiya göndərdi. İş təkə bununla bitmədi. İlham Əliyev onda Xarici İşlər Nazirliyində (XİN) işləyirdi. Onu da XİN-dən çıxartdırmağa nail oldular. Yəni iş təkə Heydər Əliyevlə bitmədi, oğlunu da çıxardılar.

ГЕЙДАР АЛИЕВ 21 — ДЕНЬ ПАМЯТИ — СПЕЦИАЛЬНЫЙ ВЫПУСК

АЗЕРБАЙДЖАН В РЯДАХ ООН

Чтобы стать полноправным членом мирового сообщества и получить возможность участвовать в происходящих на международной арене процессах, каждое из государств ставит перед собой задачу вхождения в ООН. Азербайджан, восстановивший свою государственную независимость 18 октября 1991 года, с целью налаживания всестороннего взаимного сотрудничества с государствами мира и укрепления своей независимости тоже стал предпринимать необходимые шаги для того, чтобы быть принятым в члены ООН.

29 октября 1991 года Азербайджанская Республика обратилась с обращением к ООН и всем странам мира. В обращении содержалась просьба к государствам-членам ООН, с учетом того, что после обретения государственной независимости Азербайджан идет по пути демократии, свободы и равноправия, учитывая его желание оказать содействие делу укрепления международной безопасности и сотрудничества, рассмотреть вопрос о ее приеме в эту авторитетную организацию.

14 февраля 1992 года Совет Безопасности ООН рассмотрел обращение Азербайджана и рекомендовал Генеральной Ассамблее принять его в члены этой организации. Таким образом, 2 марта 1992 года на 46 сессии Генеральной Ассамблеи Азербайджан был принят в члены ООН. В тот же день, в Нью-Йорке, перед штаб-квартирой ООН был поднят государственный флаг Азербайджана.

С 6 мая 1992 года в ООН начала работать азербайджанская делегация. А представительство ООН в Азербайджане открылось в 1993 году.

Членство в ООН открыло перед Азербайджанским государством возможность укреплять свою независимость, более эффективно воспользоваться международными законами в борьбе против армянской агрессии, тесной интеграции в мировое сообщество в целом.

Глобальная цель Организации Объединенных Наций состоит именно в том, чтобы объединить вокруг себя все страны мира, наладить диалог между цивилизациями и нациями, добиться уважительного отношения к национальным и культурным традициям всех народов.

Руководствуясь указанной целью, Азербайджанская Республика подняла перед этой организацией вопрос о недопустимости агрессии против независимой Азербайджанской Республики со стороны вооруженных формирований Армении и силового захвата последними территории другой страны. То обстоятельство, что Армения, оккупировавшая Нагорный Карабах, являющийся исконной азербайджанской территорией, захватила еще и близлежащие районы, и вызвало реакцию Совета безопасности ООН.

Данная структура приняла резолюции 822 от 30 апреля 1993 года по поводу захвата Кяльбаджара, 853 от 29 июля 1993 года после оккупации Агдама, 874 от 14 октября

1993 года по поводу оккупации Физулинского, Джебраильского, Кубадлинского районов, и, наконец, 884 от 12 ноября 1993 года в связи с оккупацией со стороны Армении Зангиланского района. В этих резолюциях, единогласно принятых Советом Безопасности ООН в ответ на оккупацию территорий суверенного Азербайджана со стороны Армении, было подтверждено, что Нагорно-карабахский регион является неотъемлемой составной частью Азербайджана, содержится решительный призыв к уважению территориальной целостности и суверенитета, признанных международным сообществом границ Азербайджанской Республики, подчеркнута недопустимость применения силы с целью захвата чужих территорий. В резолюциях ООН требуется безотлагательное и безоговорочное выведение всех оккупационных сил с захваченных территорий Азербайджана, создание условий для безопасного воз-

ращения на свои постоянные места жительства вынужденно их покинувших людей. Помимо того, в указанный период Генеральный секретарь ООН выступил с семью заявлениями, поддерживающими территориальную целостность и суверенные права Азербайджана. Но приходится с сожалением констатировать, что Совет Безопасности ООН, добившийся преодоления кризиса во время иракской оккупации Кувейта, событий в бывшей Югославии и Афганистане, до сих пор не проявляет жесткой реакции на невыполнение Арменией указанных резолюций.

В связи с тем, что в результате армянской агрессии в Азербайджане образовалась миллионная масса беженцев и вынужденных переселенцев, Генеральная Ассамблея ООН в 1993 году на своем пленарном заседании приняла соответствующую резолюцию. Эта резолюция предусматривала оказание международной помощи беженцам и вынужденным переселенцам.

На 49 сессии Генеральной Ассамблеи ООН, состоявшейся в сентябре 1994 года, впервые принял участие Президент Азербайджанской Республики Гейдар Алиев. Выступая с речью на сессии, он с ее высокой трибуны проинформировал мировую общественность

о положении в Азербайджане, об агрессии со стороны Армении. 29 сентября 1994 года Гейдар Алиев в своем выступлении на сессии Генеральной Ассамблеи ООН так охарактеризовал политику Азербайджана в отношении к ООН: "В целом Азербайджанская Республика оптимистически оценивает перспективы ООН на будущее, надежна и впредь отстаивать высокие принципы Организации Объединенных Наций, стремиться к повышению эффективности и авторитета организации".

В расширении сотрудничества между Азербайджаном и ООН значительную роль сыграл визит Генерального секретаря ООН Бутроса-Бутроса Гали в Баку в октябре 1994 года. Лично ознакомившись с общественно-политической и экономической жизнью Азербайджана, Бутрос-Бутрос Гали заявил, что различные организации ООН активизируют свои усилия для оказания помощи Азербайджану в ре-

встрече с постоянными представителями государств-членов Совета Безопасности ООН, а 29 июля - представителями-послами, аккредитованными в ООН государствами мира, обстоятельно проинформировал участников встреч об Азербайджане, о его сегодняшнем дне, сложных проблемах с которыми страна сталкивалась и сталкивается, об армяно-азербайджанском нагорно-карабахском конфликте.

В 1996 году Азербайджан подписал конвенцию ООН 1984 года "Против пыток и других жестоких, бесчеловечных или унижающих достоинство видов обращения и наказания". Присоединившись к этому соглашению, Азербайджан создал условия комитету ООН против пыток для деятельности на своей территории.

В 1998 году указом Президента Азербайджана Гейдара Алиева в Азербайджане на высоком уровне было отмечено 50-летие Всемирной хартии прав человека ООН. В том же году по его распоряжению в стране были отменены смертная казнь и цензура над прессой.

В сентябре 2000 года принимавший участие в Саммите тысячелетия ООН Гейдар Алиев выступил с речью и на этом всемирном мероприятии, проводимом с участием руководителей более 150 государств мира, он вновь проинформировал государства мира об агрессии Армении против Азербайджана, о положении, сложившемся в стране в результате армяно-азербайджанского нагорно-карабахского конфликта. Президент Азербайджана подчеркнул и необходимость проведения реформ в ООН, о которых в последнее время проходили широкие дискуссии.

После событий 11 сентября 2001 года Азербайджан присоединился к антитеррористическим мерам ООН. Азербайджанская Республика тесно сотрудничала с Комитетом ООН по борьбе с терроризмом и Санкционным комитетом по Афганистану. В октябре 2001 года Азербайджан принимал участие и в антитеррористических операциях в Афганистане и направил свой воинский контингент для оказания помощи международным вооруженным силам по охране безопасности в Афганистане.

В октябре 2001 года Азербайджанская Республика присоединилась к Конвенции ООН по предотвращению финансирования терроризма. В мае 2002 года Президент Азербайджана Гейдар Алиев издал распоряжение о реализации резолюций Генеральной Ассамблеи ООН за №№ 1368, 1373, 1377, направленных на борьбу с терроризмом.

В сентябре 2003 года премьер-министр Азербайджана Ильхам Алиев, выступая на очередной сессии Генеральной Ассамблеи ООН, затронул вопрос о реформах и сказал, что для преумножения силы и авторитета ООН реформы имеют важное значение. В своем выступлении господин Ильхам Алиев отмечал: "Теперь уже понятно, что существующие механизмы ООН не отвечают требованиям времени, и в связи с

шени имеющихся проблем.

Президент Азербайджана Гейдар Алиев принял участие и на специальной торжественной сессии Генеральной Ассамблеи по случаю 50-летнего юбилея ООН, состоявшейся в октябре 1995 года. В своем выступлении на сессии он обозначил позицию Азербайджана в нагорно-карабахском армяно-азербайджанском конфликте и призвал мировое сообщество принять действенные меры для прекращения агрессии со стороны Армении. В 1996 году Генеральная Ассамблея ООН в резолюции о сотрудничестве с ОБСЕ еще раз заявила о том, что поддерживает территориальную целостность Азербайджана. Годом позже, 28 июля 1997 года во время своего официального визита в США Гейдар Алиев встретился с новым Генеральным секретарем организации Кофи Аннаном. В беседе с Президентом Азербайджана Кофи Аннан заявил, что ООН выступает за территориальную целостность страны, что армяно-азербайджанский нагорно-карабахский конфликт должен быть решен на основе принципов, выработанных на Лиссабонском саммите ОБСЕ.

Президент Азербайджанской Республики Гейдар Алиев, выступивший 28 июля 1997 года на

ГЕЙДАР АЛИЕВ 21 ДЕНЬ ПАМЯТИ СПЕЦИАЛЬНЫЙ ВЫПУСК

АЗЕРБАЙДЖАН В РЯДАХ ООН

этим реформы в Организации Объединенных Наций превратились в важный вопрос. Есть необходимость в реформировании Генеральной Ассамблеи тоже, там тоже должны найти свое отражение как реалии сегодняшнего дня, так и полувековые реалии".

Год спустя, в сентябре 2004 года, в своей речи на 59 сессии Ассамблеи Президент Азербайджанской Республики Ильхам Алиев напомнил, что четыре резолюции Совета Безопасности ООН по поводу армяно-азербайджанского нагорно-карабахского конфликта все еще не выполнены. Президент Ильхам Алиев довел до сведения участников сессии то обстоятельство, что оккупированные азербайджанские территории используются с целью незаконного оборота наркотических веществ, передачи оружия, осуществления незаконной экономической деятельности, контрабанды, и что эти территории превращены в гнездо террористов.

Организация Объединенных Наций, создавая благоприятные условия для совершенствования управления, уменьшения бедности, обеспечения уважения прав человека и гендерного равенства, удовлетворения основных потребностей людей в областях здравоохранения и образования, содействует развитию Азербайджана.

Азербайджан, устанавливающий широкие отношения с ООН, пользуется разными формами сотрудничества. Для эффективного осуществления этого сотрудничества Азербайджан присоединился к ряду важнейших международных соглашений. Эти соглашения создают возможности для решения проблем, возникающих в связи с современной общественно-политической, социально-экономической сферами жизни страны. Азербайджан присоединился к международным документам, охватывающим такие важные вопросы, как гражданские и политические права, права ребенка, статус и защита женщин, беженцев, жертв войн, предотвращение геноцида и наказание за преступление, а также ряд других вопросов.

Азербайджан тесно сотрудничает и со специализированными в различных областях организациями ООН. Из них наиболее активными являются такие организации, как Программа развития ООН, Верховный комиссариат ООН по делам беженцев, Детский фонд ООН (ЮНИСЕФ), Организация ООН по вопросам образования, науки и культуры (ЮНЕСКО), Организация ООН по промышленному развитию (ЮНИДО), Всемирная организация здравоохранения (ВОЗ), Женский фонд ООН (ЮНИФЕМ), Международное агентство по атомной энергии (МАГАТЭ), Организация договора о всеобъемлющем запрещении ядерных испытаний (ОДВЗЯИ) (Азербайджан присоединился к этой организации в 1997 году).

Соглашение о сотрудничестве с ЮНИСЕФ Президент Гейдар Алиев

подписал в сентябре 1994 года, во время своего участия в сессии Генеральной Ассамблеи. Основной целью совместной деятельности с указанной структурой является оказание помощи для облегчения положения детей и подростков-беженцев и вынужденных переселенцев. В 1995-1997, 1998-2000 годы Азербайджан был членом Исполкома ЮНИСЕФ.

Связи Азербайджана с ЮНЕСКО осуществляются с целью оказания содействия стране в развитии таких областей, как образование, наука и культура. Соответствующим распоряжением Президента Азербайджана в 1994 году создана национальная комиссия страны при ЮНЕСКО. В развитии связей Азербайджана с ЮНЕСКО, в их расширении и усилении незаменимую роль

играет первая леди Азербайджана, президент Фонда Гейдара Алиева Мехрибан Алиева. В сентябре 2004 года за вклад в развитие традиционной музыки, литературы и поэзии, заслуги в области музыкального образования и обмена между культурами мира, проявленную преданность идеям ЮНЕСКО Мехрибан Алиева удостоена звания Посла доброй воли в области устных и музыкальных традиций.

Управление Верховного комиссара ООН по делам беженцев, с 1993 года развернувшее широкую деятельность в Азербайджане, осуществило значительные меры по оказанию гуманитарной помощи азербайджанцам, оказавшимся в результате агрессии со стороны Армении в положении беженцев и вынужденных переселенцев. Особенно в 1994-1995 годы, когда наша страна испытывала большие трудности, без кровительства беженцам и вынужденным переселенцам со стороны ООН-овских структур, других международных организаций, в Азербайджане разразилась бы гуманитарная катастрофа. В соответствии с Конвенцией Верховного комиссариата ООН по делам беженцев от 1951 года и Протоколу от 1967 года сегодня в Азербайджане создана совершенная, соответствующая всем международным стандартам зако-

нодательная база, регулирующая права и социальную защиту вынужденных переселенцев.

Азербайджан тесно сотрудничает с такими финансовыми и экономическими структурами ООН, как Международный валютный фонд, Всемирный банк, Всемирная продовольственная программа.

В 2000-2002 годы Азербайджан стал членом Комиссии ООН по положению женщин, в 2002-2004 годы - Комиссии ООН по устойчивому развитию, в 2003-2005 годы - Экономического и Социального Совета (ЭКОСОС).

Азербайджан активно участвует в объявленной в сентябре 2000 года проекте ООН "Цели развития тысячелетия". Так, выдвинутая государством в 2003-2005 годы Программа

неральной Ассамблеи ООН по армяно-азербайджанскому нагорно-карабахскому конфликту, в том числе поддерживал территориальную целостность Азербайджанской Республики в пределах признанных на уровне международных документов границ, требовал полного и безоговорочного выведения вооруженных сил Армении с оккупированных азербайджанских территорий, создания соответствующих условий для возвращения на свои земли всех азербайджанцев - беженцев и вынужденных переселенцев.

В ходе голосования, состоявшегося после обсуждений, 39 стран проголосовали за принятие резолюции, 7 стран - против, 100 стран воздержались. Таким образом, Генеральная Ассамблея ООН приняла резолюцию "О положении на оккупированных территориях Азербайджана".

В документе выражена серьезная озабоченность тем, что вооруженный конфликт в Нагорно-карабахском регионе Азербайджана ставит под вопрос международный мир и безопасность, и оказывает негативное влияние на гуманитарное положение стран Южного Кавказа. Генеральная Ассамблея призывает государства-участники уважать и поддерживать суверенитет, территориальную целостность Азербайджанской Республики в рамках его международно признанных границ. "Генеральная Ассамблея еще раз заявляет, что ни одно государство не должно признать ситуацию, сложившуюся в результате оккупации территорий Азербайджанской Республики, как законную, не должно содействовать или создавать условия для сохранения этой ситуации". В документе подчеркнута необходимость "безотлагательного, безоговорочного выведения армянских сил со всех оккупированных территорий Азербайджанской Республики". Азербайджан стремится развивать свои связи с ООН, для внесения своего эффективного вклада в его деятельность, активно участвует в обсуждении выдвигаемых предложений. Азербайджан выступает за расширение состава Совета Безопасности, за то, чтобы СБ стал более ответственным и демократичным, был в состоянии оперативно реагировать на новые угрозы, риски и опасности XXI века, выработал действенный механизм для осуществления принятых резолюций.

Итак, взаимные связи, образовавшиеся со вступлением Азербайджанской Республики в ООН, пройдя путь интенсивного развития, превратились в многостороннее сотрудничество и сыграли важную роль в развитии Азербайджана как независимого государства, в том, чтобы он занял свое достойное место на международной арене. Одновременно, Азербайджан тоже внес свой вклад в эффективное функционирование данной структуры, защиту международного мира и безопасности.

уменьшения бедности и экономического развития осуществлена с помощью Программы развития ООН. В настоящее время Азербайджанское государство совместно с ООН работает над осуществлением новой Программы уменьшения бедности и устойчивого развития. Азербайджан выступает за проведение реформ в главном органе ООН в деле охраны международного мира и безопасности - Совете Безопасности.

Одним из знаменательных событий в сотрудничестве Азербайджана с ООН является принятие Азербайджана в июле 2006 года в члены Совета ООН по правам человека.

14 марта 2008 года на расширенном заседании Генеральной Ассамблеи ООН обсуждался вопрос "О положении на оккупированных территориях Азербайджана", включенный в повестку дня 62 сессии под 20 пунктом. Постоянный представитель Азербайджана в ООН Агшин Мехтиев, выступивший в обсуждениях, рассказал представителям государств-членов ООН о захватнической политике Армении в отношении к Азербайджану, призвал делегации поддержать проект резолюции, автором которой является Азербайджан.

Проект резолюции, состоящий из 9 пунктов, выражал позицию Ге-

ДИПЛОМАТ

№ 46 (506) 08-14 декабря 2024 год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

ГЕЙДАР АЛИЕВ 21 — ДЕНЬ ПАМЯТИ — СПЕЦИАЛЬНЫЙ ВЫПУСК

Гейдар и Зарифа Алиевы - одна любовь на всю жизнь

В этой статье я уделила больше внимания Зарифе Алиевой, так как Гейдар Алиев довольно известная нам личность. Хоть этих людей уже нет в живых, но они всегда останутся в наших сердцах и мы помним их и гордимся ими!

Гейдар и Зарифа Алиевы познакомились в Кисловодске в 1947 году. Его старший брат поехал туда на отдых, и взял Гейдара просто за компанию. Атмосфера курорта располагала к знакомствам. Только что закончилась война, можно было влюбляться, строить планы и не бояться, что что-то им помешает. У брата в Кисловодске было много знакомых. В 1948 году они поженились. 12 октября 1955 года у них родилась дочь Севиль, 24 декабря 1961 - сын Ильхам. Пользовалась большим авторитетом в Азербайджане и в СССР.

Зарифа Азиз кызы Алиева

родилась 28 апреля 1923, в селение Шахтагы, Азербайджан. дата смерти: 18 апреля 1985, Москва) - известный азербайджанский офтальмолог, академик Академии наук Азербайджана, профессор. Автор четырнадцати монографий и сотен научных статей, 12 рационализаторских предложений. Супруга третьего президента Азербайджана Гейдара Алиева и мать четвертого президента Азербайджана Ильхама Алиева. В 1983 году Зарифа Алиева была избрана академиком Академии Наук Азербайджана. Зарифа Алиева много и интенсивно работала, ею было написано более 140 научных работ, 10 монографий, сделано 12 рационализаторских предложений. Она спешила сделать все задуманное, словно чувствовала, что ей богом не так много отпущено. В 1983 году Зарифа Алиева была избрана академиком

Академии Наук Азербайджана. Зарифа Алиева - это имя вписано большими буквами не только в историю советской офтальмологии, но и в историю восточной страны, в которой она стала настоящей "первой леди", как принято говорить на западе. арифыханум была достойной, любящей женой, верным другом и соратником Гейдара Алиева, заботливой и нежной мамой и бабушкой. Люди, близкие к ее семье, Зарифа-ханум подходило быть первой дамой республики: элегантная, интеллигентная, умеющая не выпячивать себя, она со всеми держалась приветливо и ровно. Конечно, она благотворно влияла на Гейдара Алиевича.

Кстати, хочу заметить, что Зарифа Алиева впервые ввела тенденцию в нашей стране сопровождать мужа на деловых встречах. До нее жены президентов не вмешивались в деловые отношения своих

вых встреч. До нее жены президентов не вмешивались в деловые отношения своих

шим авторитетом в Азербайджане и в СССР. Разработала и ввела несколько новых

супругов.

Большая часть трудовой деятельности Зарифы Алиевой прошла в Азербайджанском государственном институте усовершенствования врачей. Пользовалась боль-

методов лечения глазных заболеваний. С 1982 года жила в Москве вместе со своей семьей. В 1985 году скончалась от рака. Была похоронена в Москве, а затем тело было перевезено в Баку.

10 мая исполняется 95 лет со дня рождения Гейдара Алиева, национального лидера азербайджанского народа, который на протяжении многих лет оставался бессменным президентом су-

кто хранит теплые воспоминания о старом друге. Но все они сходятся в одном определении: "Гейдар Алиевич - талантливый человек".

Музыковед Жанна Дозорце-

Большие таланты Гейдара Алиева

мался; говорит о проблемах транспорта, и кажется, что это величайший транспортник". Кроме того, Алиев увлекался музыкой, хорошо разбирался в искусстве и заботился о культуре своего народа. Тогда был создан Университет "слушания музыки партийно-хозяйственного актива" - так его называли советские артисты, выступавшие перед руководством страны.

А бывший член ЦК Компартии Азербайджана, генерал-полковник Александр Ковтунов, прослуживший 8 лет в Азербайджане, среди талантов Алиева отметил хорошее знание военного дела и своих войск. "Когда я попал к нему на прием, мы долго беседовали по вопросам мобилизационной боевой готовности республики, о прикрытии государственных границ, он знал, видимо, каждую пядь земли на границе", - вспоминает генерал-полковник.

Никас Сафранов, близко зна-

комый с семьей Алиевых, помнит свое удивление тому, как детально Гейдар Алиевич изучал свой портрет, подаренный известным художником, и как точно его комментарии совпадали с идеей автора. Действительно, талант! Сегодня целый ряд работ российского художника посвящен Азербайджану и его видам, а часть из них уже является частной коллекцией семьи Алиевых. Среди картин из коллекции азербайджанских пейзажей есть и большое полотно "Красоты Нахичевани" - того самого автономного региона страны, отделенного от нее территорией Армении, где 10 мая 1923 года родился будущий президент Азербайджана.

Ректор Бакинского славянского университета Камял Абдулла и один из авторов биографической книги о Гейдаре Алиеве Виктор Андриянов отметили заботу бывшего президента о воспитании молодежи. Кямал Абдулла навсегда запомнил выс-

тупление Алиева перед ректорами азербайджанских университетов, в котором он сказал: "Молодежь - мое вам завещание". А сам в это время занимался воспитанием сына Ильхама, который теперь продолжает политику отца в президентском кресле и продолжит историю семьи Алиевых в следующей книге Андриянова.

Гейдар Алиев оставил Азербайджан относительно стабильной страной, при нем республика вошла в СНГ, при нем надолго укрепились связи с Россией. Тем не менее, Азербайджан не стал исключением из числа стран, которые вызывают критику по вопросам прав человека, свободы слова и демократичности выборов.

Талант строгого политика распространялся почти во всех жизненных сферах. Сегодня очень много тех, кто благодарен Алиеву за участие в их судьбе, кто хранит память о друге, соратнике и руководителе./ rian.ru/

веренной республики.

Политик, уважаемый далеко за пределами своей страны, человек, широко образованный и высоко интеллектуальный, руководитель, заботящийся о своем народе, - тот, кому не находят равных... Можно еще долго собирать высокие эпитеты с уст тех,

ва вспоминает о гастролях в Баку как о самых счастливых моментах своей жизни. В то время ей несколько раз приходилось слушать выступления президента. "Выступает Гейдар Алиевич по проблемам медицины, и такое впечатление, что человек всю жизнь только медициной и зани-

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:
TAHİR SÜLEYMAN
İMTİYAZ Ü SERNIVİSAR:
TAHİR SİLƏMAN
УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
ТАХИР СУЛЕЙМАН
Tel: +994 50 352-33-18
+994 55 202-73-53

Xüsusi müxbir:
Tariyel Cəlil
Региональный корреспондент:
Усуб Тейфур
Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə
S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17
Navnisan: Bakû Az1040, soçaq
S.Mêhmandarov xani 25, mal-17
Адрес: Баку Az1040, улица
С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnilib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.
e-mail: hewler@mail.ru
Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966
BUSB-un Sabunçu rayon filialı
VÖEN 1800061582
H/h 438010000
Sifariş: 1500